

483.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9 Zakona o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG”, br. 30/12), uz saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo donijela je

**PRAVILNIK
O DETALJNIM PRAVILIMA ZA IMPLEMENTACIJU MREŽNIH FUNKCIJA U
UPRAVLJANJU VAZDUŠNIM SAOBRAĆAJEM**

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se detaljna pravila za implementaciju mrežnih funkcija u upravljanju vazдушnim saobraćajem (u daljem tekstu: *ATM*) u cilju omogućavanja optimalne upotrebe vazdušnog prostora u Jedinstvenom evropskom nebu i obezbjeđivanja korisnicima vazdušnog prostora korišćenje preferiranih putanja leta, istovremeno omogućavajući maksimalan pristup vazдушnom prostoru i uslugama u vazdušnoj plovidbi.

Član 2

Ovim pravilnikom se, uz prilagođavanje pravu Crne Gore, preuzima Uredba Komisije (EU) br. 677/2011 od 7. marta 2011. godine o utvrđivanju detaljnih pravila za implementaciju mrežnih funkcija u upravljanju vazдушnim saobraćajem (*ATM*) i izmjenama i dopunama Uredbe (EU) br. 691/2010.

Uredba Komisije (EZ) br. 677/2011 preuzima se u prečišćenom tekstu koji je pripremila Agencija za civilno vazduhoplovstvo i koja obuhvata: Uredbu Komisije (EU) br. 677/2011 od 7. marta 2011. godine, Uredbu Komisije (EU) br. 390/2013 od 3. maja 2013. godine i Uredbu Komisije (EU) br. 970/2014 od 12. septembra 2014. godine.

Prečišćen tekst Uredbe Komisije (EZ) br. 677/2011 dat je u Prilogu 1, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

U primjeni uredbe iz Priloga 1 ovog pravilnika koristi se Odluka Komisije K(2011) 4130 od 7. jula 2011. godine o imenovanju Menadžera mreže za mrežne funkcije u upravljanju vazдушnim saobraćajem u Jedinstvenom evropskom nebu koja je data u Prilogu 2 i sastavni je dio ovog pravilnika.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **ECAA Sporazum** je Multilateralni sporazum između Evropske zajednice i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu (u skladu sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN 1244 od 10. juna 1999. godine) o uspostavljanju Zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja („Službeni list RCG”, br. 62/07);
- 2) **države članice** i „**Službeni list Evropske unije**“ tumače se u skladu sa tačkama 2 i 3 Aneksa II ECAA Sporazuma;

- 3) **ICAO** (*International Civil Aviation Organization*) je Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva;
- 4) **Agencija** je Evropska agencija za sigurnost vazdušnog saobraćaja (*European Aviation Safety Agency – EASA*);
- 5) **Uredba (EZ) br. 549/2004** je Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta (EZ) br. 549/2004 od 10. marta 2004. godine o utvrđivanju okvira za formiranje Jedinštenog evropskog neba (Okvirna uredba), koja je preuzeta Pravilnikom o utvrđivanju okvira za formiranje Jedinštenog evropskog neba i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema („Službeni list CG”, br. 22/13);
- 6) **Uredba (EZ) br. 551/2004** je Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta (EZ) br. 551/2004 od 10. marta 2004. godine o organizaciji i upotrebi vazdušnog prostora u Jedinštenom evropskom nebu (Uredba o vazdušnom prostoru), koja je preuzeta Pravilnikom o organizaciji i upotrebi vazdušnog prostora u Jedinštenom evropskom nebu i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema („Službeni list CG”, br. 22/13);
- 7) **Uredba Savjeta (EEZ) br. 95/93** je Uredba Savjeta (EEZ) br. 95/93 o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova na aerodromima Zajednice, koja je data u Prilogu 1 Pravilnika o načinu proširenja i ograničenja kapaciteta aerodroma, usaglašavanja redova letenja i dodjele vremenskih slotova („Službeni list CG”, br. 49/14);
- 8) **Uredba Komisije (EZ) br. 2150/2005** je Uredba Komisije (EZ) br. 2150/2005 od 23.12.2005. godine koja predviđa zajednička pravila za fleksibilnu upotrebu vazdušnog prostora, koja je data u Prilogu 1 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ratifikaciji ECAA sporazuma („Službeni list CG – Međunarodni ugovori”, br. 1/11);
- 9) **Uredba Komisije (EU) br. 255/2010** je Uredba Evropske komisije (EU) br. 255/2010 od 25. marta 2010. godine o zajedničkim pravilima za upravljanje protokom vazdušnog saobraćaja, koja je data u Prilogu 1 Pravilnika o upravljanju protokom vazdušnog saobraćaja („Službeni list CG”, br. 44/13).

Ostali izrazi koji su upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju značenja koja su im propisana u članu 2 Priloga 1 ovog pravilnika.

Član 4

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o detaljnim pravilima za implementaciju mrežnih funkcija upravljanja vazdušnim saobraćajem („Službeni list CG”, broj 27/14).

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01/2-457/3-16
Podgorica, 06.04.2016. godine

Direktor,
Dragan Đurović, s.r.

Uredba Komisije (EU) br. 677/2011

od 7. jula 2011. godine

o utvrđivanju detaljnih pravila za implementaciju mrežnih funkcija u upravljanju vazдушnim saobraćajem (ATM) i izmjenama i dopunama Uredbe (EU) br. 691/2010

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Član 1

Predmet i oblast primjene

1. Ova uredba utvrđuje detaljna pravila za implementaciju mrežnih funkcija u upravljanja vazдушnim saobraćajem (ATM) u skladu sa članom 6 Uredbe (EZ) br. 551/2004, kako bi se omogućila optimalna upotreba vazdušnog prostora u Jedinstvenom evropskom nebu i kako bi se osiguralo da korisnici vazdušnog prostora mogu koristiti preferirane putanje leta, istovremeno omogućavajući maksimalan pristup vazdušnim prostorima i uslugama u vazdušnoj plovidbi.
2. U smislu upravljanja mrežom, ova uredba se posebno primjenjuje na države članice, Evropsku agenciju za sigurnost vazdušnog saobraćaja (Agencija), korisnike vazdušnog prostora, pružaoce usluga u vazdušnoj plovidbi, operatore aerodroma, koordinate aerodromskih slotova i operativne organizacije, na nacionalnom nivou ili na nivou funkcionalnog bloka vazdušnog prostora.
3. U skladu sa članom 1 stav 3 Uredbe (EZ) br. 551/2004 i ne dovodeći u pitanje operacije državnih vazduhoplova, shodno članu 3 Čikaške konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, države članice primjenjuju ovu uredbu u vazdušnom prostoru koji je pod njihovom nadležnošću unutar ICAO-vih EUR i AFI regiona.
4. U skladu sa članom 13 Uredbe (EZ) br. 549/2004, ovom uredbom se ne sprečava primjena mjera koje sprovode države članice u stepenu u kojem su potrebne kako bi se zaštitili bitni interesi politike sigurnosti ili odbrane.

Član 2

Definicije

Za potrebe ove uredbe primjenjuju se definicije iz člana 2 Uredbe (EZ) br. 549/2004.

Pored toga, primjenjuju se i sljedeće definicije:

- 1) „operator aerodroma“ označava „upravni organ aerodroma“ kako je definisano u tački (j) člana 2 Uredbe (EEZ) br. 95/93;
- 2) „koordinator aerodromskih slotova“ označava funkciju uspostavljenu na koordiniranim aerodromima primjenom Uredbe (EEZ) br. 95/93;
- 3) „projektovanje vazdušnog prostora“ označava proces koji doprinosi postizanju ciljeva efikasnosti povezanih sa mrežom i koji zadovoljava potrebe korisnika vazdušnog prostora, osigurava ili povećava uspostavljeni nivo sigurnosti i povećava kapacitet vazdušnog prostora i efikasnost u vezi sa zaštitom životne okoline kroz razvoj i implementaciju naprednih navigacionih mogućnosti i tehnika, poboljšane mreže ruta i povezane sektorizacije, optimizirane strukture vazdušnog prostora i ATM postupaka koji povećavaju kapacitet;
- 4) „rezervacija vazdušnog prostora“ označava određeni dio vazdušnog prostora koji je privremeno rezervisan za isključivu ili posebnu upotrebu od strane kategorije korisnika;
- 5) „ograničenje vazdušnog prostora“ označava određeni dio vazdušnog prostora unutar kojeg se u određenim vremenskim terminima mogu obavljati različite aktivnosti koje su opasne za let vazduhoplova („opasna zona“); ili vazdušni prostor koji se nalazi iznad kopnenih područja ili teritorijalnih voda države unutar kojeg je let vazduhoplova ograničen u skladu sa nekim posebnim uslovima („uslovno zabranjena zona“); ili vazdušni prostor koji se nalazi iznad kopnenih područja ili teritorijalnih voda države unutar kojeg je let vazduhoplova zabranjen („zabranjena zona“);
- 6) „struktura vazdušnog prostora“ označava posebni dio vazdušnog prostora namijenjen za obezbjeđivanje sigurnih i optimalnih operacija vazduhoplova;
- 7) „korišćenje vazdušnog prostora“ označava način na koji se vazdušni prostor operativno koristi;
- 8) „predstavnik korisnika vazdušnog prostora“ označava bilo koje pravno lice koje štiti interese jedne ili više kategorija korisnika usluga u vazdušnoj plovidbi;
- 9) „vazduhoplovni frekventni opseg“ označava odrednicu iz Plan namjene radio-frekvencija iz ITU-ovog Pravilnika o radio-frekvencijama, odnosno dati frekventni opseg u kojem se dodjeljuju frekvencije namijenjene za opšti vazdušni saobraćaj;

- 10) „ATC sektor“ označava određeni dio vazdušnog prostora za koji odgovarajući kontrolor(i) u bilo kojem trenutku snosi(-e) odgovornost kontrole letenja;
- 11) „ATS ruta“ označava poseban dio strukture vazdušnog prostora projektovan za kanalisanje protoka saobraćaja a za potrebu pružanja usluga u vazdušnom saobraćaju;
- 12) „civilno-vojna koordinacija“ označava interakciju između civilnih i vojnih organa i sastavnih djelova u upravljanju vazdušnim saobraćajem, neophodnu za obezbjeđivanje sigurne, efikasne i skladne upotrebe vazdušnog prostora;
- 13) „uslovna ruta (CDR)“ označava ATS rutu koja je na raspolaganju samo za planiranje leta i upotrebu pod određenim uslovima;
- 14) „zajedničko odlučivanje“ označava proces po kom se donose odluke na osnovu stalnog međudjelovanja i konsultacija sa državama članicama, operativnim učesnicima i drugim akterima, ako je odgovarajuće;
- 15) „kriza na mreži“ označava stanje nemogućnosti pružanja usluga u vazdušnoj plovidbi na zahtijevanom nivou, nastalom nakon neuobičajene ili nepredviđene situacije, i koja rezultira većim gubitkom kapaciteta mreže ili većom neravnotežom između kapaciteta mreže i saobraćajne potražnje, ili većem prekidu protoka informacija u jednom ili u nekoliko djelova mreže;
- 16) „Plan poboljšanja evropske mreže ruta“ označava plan koji razvija Menadžer mreže u saradnji sa operativnim učesnicima, koji uključuje rezultate njegovih kratkoročnih i srednjoročnih operativnih aktivnosti u vezi sa projektovanjem mreže ruta u skladu sa smjericama iz Strateškog plana mreže;
- 17) „vazdušni prostor bez ruta“ označava posebni vazdušni prostor unutar kojeg korisnici mogu slobodno planirati svoju putanju između ulazne i izlazne tačke bez obzira na mrežu ATS ruta;
- 18) „dodjela frekvencije“ označava dozvolu od strane države članice za korišćenje određene radio-frekvencije ili radiofrekventnog kanala pod određenim uslovima;
- 19) „uticaj na mrežu“ označava, u kontekstu funkcije za radio-frekvencije navedenoj u Aneksu II, situaciju u kojoj će dodijeljena radio-frekvencija oslabiti, ometati ili prekidati funkcionisanje jedne ili više dodijeljenih radio-frekvencija u mreži, ili će biti u suprotnosti sa optimalnom upotrebom vazduhoplovnog frekventnog opsega u okviru primjene ove uredbe;
- 20) „višestrukosti rutiranja“ označava da je korisniku vazdušnog prostora na raspolaganju više od jedne mogućnosti rutiranja na mreži ATS ruta;
- 21) „treće zemlje“ označava države koje nisu članice EU a koje su članice EUROCONTROL-a ili su sa Unijom sklopile sporazum o implementaciji Jedinstvenog evropskog neba ili učestvuju u funkcionalnom bloku vazdušnog prostora;
- 22) „Menadžer mreže“ označava tijelo formirano u skladu sa članom 6 Uredbe (EZ) br. 551/2004 koje vrši zadatke predviđene u tom članu i u ovoj uredbi;
- 23) „Mrežni operativni plan“ označava plan koji izrađuje Menadžer mreže u saradnji sa operativnim učesnicima, sa ciljem organizovanja njegovih kratkoročnih i srednjoročnih operativnih aktivnosti u skladu sa smjericama iz Strateškog plana mreže. Projektovanje evropske mreže ruta (ERND), koji je dio Mrežnog operativnog plana, sadrži i Plan poboljšanja evropske mreže ruta;
- 24) „Strateški plan mreže“ označava plan koji izrađuje Menadžer mreže u saradnji sa državama članicama i operativnim učesnicima i koji je usklađen sa Evropskim ATM Master planom, u kom se određuju smjernice za mrežne operacije i njene dugoročne izgleda;
- 25) „operativna organizacija“ označava organizaciju odgovornu za pružanje inženjerskih i tehničkih usluga, koje su podrška uslugama u vazdušnom saobraćaju, uslugama komunikacije, navigacije ili nadzora;
- 26) „operativni zahtjevi“ označavaju zahtjeve mreže po pitanjima sigurnosti, kapaciteta i efikasnosti;
- 27) „operativni učesnici“ označava civilne i vojne korisnike vazdušnog prostora, civilne i vojne pružaoce usluga u vazdušnoj plovidbi, operatore aerodroma, koordinate aerodromskih slotova i operativne organizacije i bilo koje druge grupe učesnika koje se smatraju relevantnim za pojedinačne funkcije;
- 28) „sektorska konfiguracija“ označava šemu kombinovanja sektora, koji su konstruisani i najbolje pozicionirani da zadovolje operativne zahtjeve i raspoloživost vazdušnog prostora;
- 29) „ruta koju zahtijeva korisnik“ označava željeno rutiranje koje operatori vazduhoplova prijavljuju u fazi projektovanja vazdušnog prostora kako bi ispunili svoje potrebe.

POGLAVLJE II ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE MREŽNIM FUNKCIJAMA

Član 3 Formiranje Menadžera mreže

1. Za obavljanje zadataka potrebnih za izvršavanje funkcija iz člana 6 Uredbe (EZ) br. 551/2004 i u aneksima ove uredbe, formira se nepristrasno i stručno tijelo (u daljem tekstu: Menadžer mreže).
2. Trajanje mandata Menadžera mreže poklapa se sa referentnim periodima za program efikasnosti predviđenim članom 7 stav 1 Uredbe (EU) br. 691/2010. Mandat mora biti dovoljno dug kako bi se omogućilo dostizanje zrelosti u obavljanju ovih funkcija. Ne smije biti kraći od dva referentna perioda i može se obnoviti.
3. Menadžer mreže imenuje se odlukom Komisije nakon konsultacija sa Komitetom Jedinstvenog evropskog neba u skladu sa članom 5 stav 3 Uredbe (EZ) br. 549/2004, a najkasnije 3 mjeseca nakon donošenja ove uredbe. Ta odluka sadrži rokove i uslove

imenovanja, uključujući finansiranje i uslove njegovog opoziva. Komisija ocjenjuje ispunjavanje tih uslova na kraju svakog referentnog perioda iz stava 2.

4. Menadžer mreže obavlja sljedeće funkcije:

- a) projektuje evropsku mrežu ruta kako je navedeno u Aneksu I;
- b) koordinira ograničene resurse, a posebno:
  - i. radio-frekvencije u okviru vazduhoplovnih frekventnih opsega koje se koriste za opšti vazdušni saobraćaj, kako je navedeno u Aneksu II;
  - ii. SSR kodove transpondera, kako je navedeno u Aneksu III.

Prema članu 6 stav 3 ili stav 4 tačkom (c) Uredbe (EZ) br. 551/2004, Komisija može Menadžeru mreže dodati i druge funkcije.

5. Menadžer mreže, isto tako, obavlja *ATFM* funkciju iz člana 6 stav 6 Uredbe (EZ) br. 551/2004 i Uredbe (EU) br. 255/2010.

Član 4 **Zadaci Menadžera mreže**

1. Za izvršavanje funkcija iz člana 3, Menadžer mreže, u cilju stalnog poboljšanja mrežnih operacija u Jedinstvenom evropskom nebu koje doprinose evropskim ciljevima efikasnosti predviđenim Uredbom (EU) br. 691/2010, obavlja sljedeće zadatke:

- (a) izrađuje, održava i implementira Strateški plan mreže iz člana 5, u skladu sa programom efikasnosti predviđenim Uredbom (EU) br. 691/2010 i Evropskim *ATM* Master planom, uvažavajući, pri tome, relevantne planove vazdušne plovidbe *ICAO*-a;
- (b) detaljno razrađuje Strateški plan mreže kroz Mrežni operativni plan, koji je dodatno utvrđen u članu 6, posebno obrađujući evropske ciljeve efikasnosti pokrivajući periode od 3 do 5 godina, na godišnjem, sezonskom, sedmičnom i dnevnom nivou;
- (c) razvija integrisano Projektovanje evropske mreže ruta, navedeno u Aneksu I;
- (d) ima centralnu funkciju pri koordinaciji radio-frekvencija kako je propisano članom 6 stav 4 tačka (b) Uredbe (EZ) br. 551/2004 i navedeno u Aneksu II ove uredbe;
- (e) koordinira poboljšanje procesa dodjele *SSR* kodova transpondera, utvrđeno u Aneksu III;
- (f) organizuje upravljanje i obavljanje funkcija i izvršava obaveze centralne jedinice za *ATFM*;
- (g) osigurava objedinjen i usklađen pristup svim aktivnostima planiranja i operativnim aktivnostima mreže, uključujući praćenje i poboljšanje njene sveukupne efikasnosti;
- (h) pruža podršku za upravljanje krizom na mreži;
- (i) pruža podršku različitim operativnim učesnicima pri izvođenju obaveza koje su im dodijeljene, po pitanju uvođenja sistema i postupaka za upravljanje vazdušnim saobraćajem i/ili za usluge u vazdušnoj plovidbi (*ATM/ANS*) u skladu sa *ATM* Master planom, posebno zajedničkih projekata navedenih u članu 15a stav 3 Uredbe (EZ) br. 550/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta¹;
- (j) pruža podršku subjektima kojima je povjereno istraživanje nesreća i nezgoda u civilnom vazdušnom saobraćaju ili koji analiziraju događaj od značaja za sigurnost, kad to zatraže navedeni subjekti, a u okviru Uredbe (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta²;
- (k) osigurava koordinaciju sa drugim regionima i trećim zemljama koje ne učestvuju u radu Menadžera mreže;
- (l) razvija i održava program rada i budžet sa njim u vezi i sa višegodišnjom dimenzijom;
- (m) doprinosi uvođenju *SESAR*-a u skladu sa Uredbom Komisije (EU) br. 409/2013³, a posebno sa njenim članom 9 stav 7 tačka (a);
- (n) izvršava program rada i godišnji budžet;
- (o) izrađuje Plan efikasnosti mreže u skladu sa članom 6 Uredbe Komisije (EU) br. 390/2013;
- (p) utvrđuje operativne opasnosti po sigurnost na nivou mreže i procjenjuje povezani rizik za sigurnost mreže;

---

¹ Uredba (EZ) br. 550/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta od 10. marta 2004. godine o pružanju usluga u vazdušnoj plovidbi u Jedinstvenom evropskom nebu (SL L 96, 31.3.2004., str. 10).

² SL L EU, L 295, 12.11.2010, str. 35.

³ Uredba Komisije (EU) br. 409/2013 od 3.05.2013. godine o definisanju zajedničkih projekata, uspostavljanju upravljanja i utvrđivanju podsticaja za podršku implementacije Evropskog *ATM* Master plana (SL L 123, 4.5.2013, str. 1)

(q) obezbjeđuje Komisiji sistem za upozoravanje ili alarmiranje, na osnovu analize planova leta, kako bi se pratilo pridržavanje zabranama letenja izrečenih vazдушnim prevoznicima u skladu sa Uredbom (EZ) br. 2111/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta⁴ i/ili drugih sigurnosnih i bezbjednosnih mjera.

2. Menadžer mreže doprinosi implementaciji programa efikasnosti u skladu sa Uredbom (EU) br. 691/2010.

3. Kako bi ispunio svoje zadake, Menadžer mreže osigurava:

- (a) dostupnost, funkcionisanje i dijeljenje alata, procesa i dosljednih podataka za podršku procesa zajedničkog odlučivanja na nivou mreže uključujući, ali ne ograničavajući se na, sisteme za obradu plana leta i za upravljanje podacima;
- (b) olakšanje i koordinaciju između operativnih učesnika i obezbjeđivanje podrške tim učesnicima pri uvođenju i implementaciji planova i sa njima povezanim mjerama na mreži nakon donošenja zajedničkih odluka;
- (c) odgovarajuću operativnu koordinaciju, kao i optimizaciju, interoperabilnost i međusobnu povezanost u okviru svoje oblasti nadležnosti;
- (d) koordinaciju predloga za izmjene i dopune odgovarajućih ICAO dokumenata u vezi sa mrežnim funkcijama;
- (e) izvještavanje o svim aspektima operativne efikasnosti u skladu sa članom 20, uključujući ograničene resurse;
- (f) odgovarajuću povezanost sa drugim vidovima prevoza.

4. Menadžer mreže, na zahtjev Komisije ili Agencije, ispunjava ad-hok zahtjeve za informacijama, savjetima, analizama ili drugim sličnim pomoćnim zadacima povezanim sa različitim funkcijama.

Član 5 **Strateški plan mreže**

1. Kako bi orijentisao svoju dugoročnu perspektivu, Menadžer mreže razvija, održava i implementira Strateški plan mreže, koji mora biti u skladu sa referentnim periodom predviđenim članom 8 Uredbe Komisije (EU) br. 390/2013⁵.

2. Strateški plan mreže zasnovan je na indikativnom primjeru iz Aneksa IV. Usvaja ga Komisija u skladu sa članom 5 stav 3 Uredbe (EZ) br. 549/2004, nakon što Nadzorni odbor za upravljanje mrežom odobri nacrt Strateškog plana mreže.

3. Strateški plan mreže teži postizanju ciljeva efikasnosti za mrežne funkcije, koji su predviđeni Uredbom (EU) br. 691/2010.

4. Strateški plan mreže se redovno ažurira, a najkasnije 12 mjeseci prije početka svakog referentnog perioda.

5. Operativni učesnici moraju uzeti u obzir Strateški plan mreže.

Član 6 **Mrežni operativni plan**

1. U cilju primjene Strateškog plana mreže na operativnom nivou, Menadžer mreže razvija detaljni Mrežni operativni plan.

2. Mrežni operativni plan sadrži informacije utvrđene u Aneksu V.

3. Mrežni operativni plan posebno utvrđuje mjere za postizanje evropskih ciljeva efikasnosti predviđenih Uredbom (EU) br. 691/2010, obuhvatajući periode od 3 do 5 godina, na godišnjem, sezonskom, sedmičnom i dnevnom nivou.

4. Mrežni operativni plan uključuje vojne zahtjeve, ukoliko ih države članice dostave.

5. Mrežni operativni plan sadrži i Plan poboljšanja evropske mreže ruta i istovjetan plan za radio-frekvencije i SSR kodove transpondera.

6. Mrežnim operativnim planom se prepoznaju operativna ograničenja, uska grla, mjere za poboljšanje i rješenja za sanaciju ili ublažavanje.

---

⁴ Uredba (EZ) br. 2111/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. decembra 2005. godine o utvrđivanju spiska vazдушnih prevoznika na koje se primjenjuje zabrana letenja unutar Zajednice i o informisanju putnika u vazдушnom transportu o identitetu vazdušnog prevoznika koji obavlja let i stavljanju van snage član 9 Direktive 2004/36/EZ (SL L 344, 27.12.2005., str. 15)

⁵ SL L 128, 9.5.2013., str. 1.

7. Pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi, funkcionalni blokovi vazdušnog prostora i operatori aerodroma osiguravaju da su njihovi operativni planovi u skladu sa Mrežnim operativnim planom. Menadžer mreže osigurava usklađenost Mrežnog operativnog plana.

8. Mrežni operativni plan se ažurira u redovnim vremenskim intervalima, uzimajući u obzir sve relevantne promjene potreba i zahtjeva mrežnih funkcija.

Član 7

Nadležnost Menadžera mreže

1. Ne dovodeći u pitanje nadležnost država članica, Menadžer mreže prilikom vršenja svojih zadatka donosi pojedinačne mjere kao rezultat procesa zajedničkog odlučivanja. Subjekti, na koje se te mjere odnose, ih primjenjuju.

2. Ukoliko nadležnosti države članice spriječe usvajanje takvih pojedinačnih mjera, Menadžer mreže upućuje takav slučaj Komisiji na dalje razmatranje.

3. Menadžer mreže preporučuje mjere u vezi sa drugim pitanjima kad to zahtijeva efikasnost mreže.

4. U okviru svoje nadležnosti, Menadžer mreže preduzima mjere čiji su ciljevi osiguravanje ispunjavanja primjenljivih evropskih ciljeva efikasnosti iz člana 9 Uredbe (EU) br. 691/2010.

5. Menadžer mreže prikuplja, objedinjuje i analizira sve relevantne podatke utvrđene u aneksima od I do VI. Na zahtjev, on te podatke dostavlja Komisiji, Agenciji ili Tijelu za procjenu efikasnosti koje je predviđeno Uredbom (EU) br. 691/2010.

Član 8

Odnosi sa operativnim učesnicima

1. Za obavljanje svojih zadataka praćenja i poboljšavanja sveukupne efikasnosti mreže, Menadžer mreže razvija odgovarajuće radne aranžmane sa operativnim učesnicima, predviđeno članom 15.

2. Operativni učesnici osiguravaju da su mjere koje se sprovode na lokalnom nivou ili na nivou funkcionalnog bloka vazdušnog prostora usklađene sa mjerama koje su kroz proces zajedničkog odlučivanja donijete na nivou mreže.

3. Operativni učesnici dostavljaju Menadžeru mreže relevantne podatke navedene u aneksima od I do VI, poštujući rokove, zahtjeve u vezi sa potpunosti ili zahtjeve u vezi sa tačnošću koji su za njihovo dostavljanje dogovoreni sa Menadžerom mreže.

4. Učesnici na koje se odnose pojedinačne mjere koje je u skladu sa članom 7 stav 1 donio Menadžer mreže, mogu zatražiti preispitivanje takvih mjera u roku od 5 radnih dana od njihovog donošenja. Zahtjev za preispitivanje ne opoziva pojedinačne mjere.

5. Menadžer mreže potvrđuje ili mijenja dotične mjere u roku od 5 radnih dana ili u roku od 48 sati ako se radi o krizi na mreži.

Član 9

Odnosi sa državama članicama

1. Pri izvršavanju svojih zadataka, Menadžer mreže uvažava nadležnosti država članica.

2. Države članice obavještavaju Menadžera mreže kad njihov suverenitet i njihove nadležnosti onemogućavaju donošenje pojedinačnih mjera u skladu sa članom 7 stav 1.

3. Kad su države članice uključene u operativna pitanja u vezi sa mrežnim funkcijama, one moraju biti uključene u proces zajedničkog odlučivanja i moraju sprovesti dogovorene rezultate tog procesa na nacionalnom nivou.

Član 10

Odnosi sa funkcionalnim blokovima vazdušnog prostora

1. Države članice obezbjeđuju blisku saradnju i koordinaciju između funkcionalnog bloka vazdušnog prostora i Menadžera mreže, i to: na nivou strateškog planiranja i taktičkog dnevnog upravljanja protokom i kapacitetom.

2. Kako bi se omogućila operativna međusobna povezanost funkcionalnih blokova vazdušnog prostora, Menadžer mreže, u bliskoj saradnji sa svim funkcionalnim blokovima vazdušnog prostora, uspostavlja usklađene procese, postupke i interfejse uključujući promjene u vezi sa aktivnostima Menadžera mreže.

3. Države članice koje saraduju u funkcionalnom bloku vazdušnog prostora obezbjeđuju formulisanje objedinjenih stavova u vezi sa mrežnim funkcijama.

4. Pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi koji saraduju u funkcionalnom bloku vazdušnog prostora obezbeđuju formulisanje objedinjenih stavova u vezi sa operativnim pitanjima mrežnih funkcija.

5. Prije uspostavljanja funkcionalnog bloka vazdušnog prostora, države članice i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi saraduju na takav način da formulišu objedinjene stavove u vezi sa aktivnostima Menadžera mreže.

Član 11

Civilno-vojna saradnja

1. Menadžer mreže obezbeđuje postojanje odgovarajućih aranžmana kojima se omogućava i podržava adekvatna koordinacija sa nacionalnim vojnim vlastima.

2. Države članice osiguravaju adekvatnu uključenost vojnih vlasti u sve aktivnosti u vezi sa mrežnim funkcijama.

3. Države članice osiguravaju odgovarajuću zastupljenost vojnih pružalaca usluga u vazdušnoj plovidbi i vojnih korisnika vazdušnog prostora u svim operativnim radnim i konsultativnim programima koje donosi Menadžer mreže.

4. Funkcija Projektovanja evropske mreže ruta izvršava se ne dovodeći u pitanje rezervaciju ili ograničenost dijela vazdušnog prostora za isključivu ili posebnu upotrebu od strane država članica. Menadžer mreže podstiče i koordinira raspoloživost uslovljenih ruta kroz ta područja u skladu sa Uredbom Komisije (EZ) br. 2150/2005⁶.

Član 12

Opšti zahtjevi za mrežne funkcije

Menadžer mreže osigurava ispunjavanje opštih zahtjeva za mrežne funkcije navedenih u Aneksu VI. Ti zahtjevi su primjenljivi od datuma usvajanja Odluke o imenovanju i Menadžer mreže ih ispunjava u roku od 12 mjeseci od tog datuma.

POGLAVLJE III

UPRAVLJANJE MREŽNIM FUNKCIJAMA

Član 13

Zajedničko odlučivanje

1. Mrežnim funkcijama se upravlja zajedničkim odlučivanjem.

2. Proces zajedničkog odlučivanja uključuje:

(a) proces konsultovanja predviđen članom 14;

(b) detaljne radne programe i operativne procese predviđene članom 15.

3. Za usvajanje mjera u vezi sa upravljanjem mrežnim funkcijama i za praćenje njihove efikasnosti, Menadžer mreže uspostavlja Nadzorni odbor za upravljanje mrežom predviđen članom 16.

4. Ukoliko Menadžer mreže smatra da njegovo djelovanje ometaju jedna ili više strana, takav problem prosljeđuje Nadzornom odboru za upravljanje mrežom na rješavanje.

Član 14

Proces konsultovanja

1. Uspostavlja se proces za organizovanje odgovarajućeg i redovnog konsultovanja država članica i operativnih učesnika. Formira se radna grupa koju čine izvršni direktori operativnih učesnika i/ili predstavnici odgovarajućih udruženja radi operativnog savjetovanja Nadzornog odbora za upravljanje mrežom.

2. Konsultovanje se odnosi, prema potrebi, na detaljne radne programe predviđene članom 15, Strateški plan mreže, Mrežni operativni plan, napredak u sprovođenju planova, izvještavanje Komisiji i na operativna pitanja.

3. Proces konsultovanja se može razlikovati zavisno od prirode pojedinačnih mrežnih funkcija. Kako bi se osiguralo da se mogu rješavati regulatorna pitanja, prema potrebi se uključuju države članice.

---

⁶ SL L EU, L 342, 24.12.2005, str. 20.

4. Kad učesnici nisu zadovoljni sa konsultacijama, problem se prvo upućuje na odgovarajuće konsultovanje na nivou pojedinačne funkcije. Kad se rješenje problema ne može postići na nivou pojedinačne funkcije, problem se upućuje na rješavanje Nadzornom odboru za upravljanje mrežom.

Član 15

Detaljni radni programi i operativni procesi

1. Menadžer mreže razvija detaljne radne programe i operativne procese u vezi sa planiranjem i operativnim aspektima, uzimajući u obzir posebnosti i zahtjeve pojedinačnih mrežnih funkcija kako je navedeno u aneksima od I do VI.
2. Menadžer mreže osigurava da detaljni radni programi i operativni procesi sadrže pravila za obavještanje dotičnih zainteresovanih strana.
3. Ovi detaljni radni programi i operativni procesi uvažavaju razdvojenost pružanja usluga i regulatorna pitanja i osiguravaju uključivanje država članica kada je to potrebno.

Član 16

Nadzorni odbor za upravljanje mrežom

1. Nadzorni odbor za upravljanje mrežom odgovoran je za:

- (a) odobravanje nacrtu Strateškog plana mreže;
- (b) odobravanje Mrežnih operativnih planova koji se odnose za period od 3 do 5 godina i godišnjih Mrežnih operativnih planova;
- (c) odobravanje procesa zajedničkog odlučivanja, procesa konsultovanja kao i detaljnih radnih programa i operativnih procesa za mrežne funkcije, nakon pozitivnog mišljenja Komiteta Jedinštenog evropskog neba;
- (d) odobravanje poslovnika Evropske jedinice za koordinaciju u kriznim situacijama u vazдушnom saobraćaju iz člana 18 stav 4, nakon pozitivnog mišljenja Komiteta Jedinštenog evropskog neba;
- (e) praćenje napretka u sprovođenju planova i rješavanje bilo kakvih mogućih odstupanja od početnih planova;
- (f) praćenje procesa konsultovanja operativnih učesnika;
- (g) praćenje aktivnosti povezanih sa upravljanjem mrežnim funkcijama;
- (h) praćenje aktivnosti Menadžera mreže u vezi sa krizom na mreži;
- (i) odobravanje godišnjeg izvještaja iz člana 20. Ovaj izvještaj uključuje, između ostalog, sprovođenje Strateškog plana mreže i Mrežnog operativnog plana;
- (j) rješavanje pitanja koja nisu bila riješena na nivou pojedinačne mrežne funkcije;
- (k) ocjenjivanje da li Menadžer mreže ima odgovarajuću stručnost, sredstva i nepristranost za nezavisno obavljanje zadataka koji su mu dodijeljeni, uključujući bezbjednost, odgovornost i aranžmane za nepredviđene okolnosti;
- (l) odobravanje godišnjeg budžeta Menadžera mreže, nakon pozitivnog mišljenja Komiteta Jedinštenog evropskog neba;
- (m) odobravanje njegovog poslovnika, nakon pozitivnog mišljenja Komiteta Jedinštenog evropskog neba;
- (n) rješavanje bilo kojih dodatnih pitanja, koje on smatra relevantnim;
- (o) odobravanje programa rada iz člana 4 stav 1 tačke (l) i praćenje njegove primjene;
- (p) odobravanje Plana efikasnosti mreže iz člana 4 stava 1 tačke (o);
- (q) davanje mišljenja o mogućim dodatnim funkcijama koje bi se mogle dodijeliti Menadžeru mreže u primjeni člana 6 stav 3 ili člana 6 stav 4 tačke (c) Uredbe (EZ) br. 551/2004;
- (r) odobravanje aranžmana saradnje iz člana 22.

2. Članovi Nadzornog odbora za upravljanje mrežom sa pravom glasa su:

- (a) jedan predstavnik pružalaca usluga u vazdušnoj plovitbi po funkcionalnom bloku vazdušnog prostora, koji je uspostavljen ili se uspostavlja, sa ukupno četiri glasa za sve pružaoce usluga u vazdušnoj plovitbi;
- (b) četiri predstavnika komercijalnih i nekomercijalnih civilnih korisnika vazdušnog prostora;
- (c) dva predstavnika operatora aerodroma;
- (d) dva predstavnika vojnih organa, i to: pružalac usluga u vazdušnoj plovitbi i korisnik vazdušnog prostora.

3. Članovi Nadzornog odbora za upravljanje mrežom su i:

- (a) predsjedavajući, imenovan na osnovu tehničkih kvalifikacija i stručnosti, a na predlog Komisije, a koji se posebno zasniva na predlozima članova Nadzornog odbora za upravljanje mrežom sa pravom glasa, i nakon pozitivnog mišljenja Komiteta Jedinštenog evropskog neba;
- (b) jedan predstavnik Komisije;
- (c) jedan predstavnik EUROCONTROL-a;
- (d) jedan predstavnik Menadžera mreže.

4. Članovi imaju svoje zamjenike.

5. Članovi Nadzornog odbora za upravljanje mrežom sa pravom glasa imenuju se na predlog njihovih organizacija, nakon pozitivnog mišljenja Komiteta Jedinštenog evropskog neba.

6. Komisija može imenovati nezavisne i priznate stručnjake kao savjetnike, koji samostalno djeluju i predstavljaju široki raspon disciplina obuhvatajući glavne aspekte mrežnih funkcija. Države koje učestvuju u radu Menadžera mreže predlažu ovakve kandidate.

7. Članovi navedeni u tačkama (a), (b) i (c) stava 3 imaju pravo odbiti predloge koji utiču na:

- (a) suverenitet i odgovornosti država članica, posebno u vezi sa pitanjima javnog reda, javne bezbjednosti i odbrane, kako je navedeno u članu 13 Uredbe (EZ) br. 549/2004;
- (b) skladnost aktivnosti Nadzornog odbora za upravljanje mrežom sa ciljevima ove uredbe;
- (c) nepristranost i jednakopravnost Nadzornog odbora za upravljanje mrežom.

8. Odluke iz stava 1 tačke od (a) do (d), tačaka (g), (i), (l), (m) i od (o) do (r) donosi Nadzorni odbor za upravljanje mrežom prostom većinom glasova svojih članova.

9. Kad se ne može postići dogovor o pitanjima od velike važnosti za mrežu, Nadzorni odbor za upravljanje mrežom upućuje problem Komisiji na dalji postupak. Komisija o tome obavještava Komitet Jedinštenog evropskog neba.

Član 17

Uloga Komiteta Jedinštenog evropskog neba

1. Menadžer mreže upućuje regulatorna pitanja Komisiji; Komisija o tim pitanjima obavještava Komitet Jedinštenog evropskog neba.

Komitet Jedinštenog evropskog neba daje mišljenje o:

- (a) imenovanju Menadžera mreže;
- (b) imenovanju predsjedavajućeg Nadzornim odborom za upravljanje mrežom;
- (c) imenovanju članova Nadzornog odbora za upravljanje mrežom sa pravom glasa;
- (d) poslovniku Nadzornog odbora za upravljanje mrežom;
- (e) Strateškom planu mreže, a posebno o ciljevima ovog plana u ranoj fazi njegove izrade;
- (f) godišnjem budžetu Menadžera mreže;
- (g) poslovniku Evropske jedinice za koordinaciju u kriznim situacijama u vazдушnom saobraćaju;
- (h) procesima zajedničkog odlučivanja, procesima konsultovanja i detaljnim radnim aranžmanima i operativnim procesima za mrežne funkcije.

3. Komitet Jedinštenog evropskog neba može obavijestiti Komisiju kad Nadzorni odbor za upravljanje mrežom ne može da postići dogovor o pitanjima od velike važnosti za mrežu.

POGLAVLJE IV UPRAVLJANJE KRIZOM NA MREŽI

Član 18

Uspostavljanje Evropske jedinice za koordinaciju u kriznim situacijama u vazдушnom saobraćaju

1. Za podršku prilikom upravljanja krizama na mreži osniva se Evropska jedinice za koordinaciju u kriznim situacijama u vazдушnom saobraćaju (*EACCC*).
2. Stalno članstvo *EACCC*-a sastoji se od jednog predstavnika države članice koja predsjedava Savjetom, jednog predstavnika Komisije, jednog predstavnika Agencije, jednog predstavnika EUROCONTROL-a, jednog predstavnika Menadžera mreže, jednog predstavnika vojske, jednog predstavnika pružalaca usluga u vazdušnoj plovidbi, jednog predstavnika aerodroma i jednog predstavnika korisnika vazdušnog prostora.
3. Sastav *EACCC*-a se može, od slučaja do slučaja, proširiti stručnjacima a zavisno od prirode krize.
4. *EACCC* priprema svoj poslovnik, a donosi ga Nadzorni odbor za upravljanje mrežom.
5. Menadžer mreže stavlja na raspolaganje sredstva potrebna za uspostavljanje i rad *EACCC*-a.

Član 19

Odgovornosti Menadžera mreže i *EACCC*-a

1. Menadžer mreže, zajedno sa članovima *EACCC*-a, odgovoran je za aktiviranje i deaktiviranje *EACCC*-a.
2. Menadžer mreže, uz pomoć *EACCC*-a, odgovoran je za:
  - (a) koordiniranje upravljanja odgovorom na krizu na mreži u skladu s poslovníkom *EACCC*-a, što uključuje blisku saradnju sa odgovarajućim strukturama u državama članicama;
  - (b) podršku aktiviranja i koordinacije planova za nepredviđene okolnosti na nivou države članice, posebno kroz mrežu nacionalnih kontakata;
  - (c) razradu mjera ublažavanja na nivou mreže, kako bi se osigurao pravovremeni odgovor na takve situacije kriza na mreži, radi zaštite i osiguravanja nastavka i sigurnog rada mreže. U tu svrhu, Menadžer mreže:
    - i. dvadesetčetvorčasovno prati situaciju na mreži u pogledu otkrivanja krize na mreži;
    - ii. osigurava efikasno upravljanje informacijama i komunikaciju putem širenja tačnih, pravovremenih i dosljednih podataka za podršku primjene principa i procesa upravljanja rizikom u procesima donošenja odluka;
    - iii. olakšava organizovano prikupljanje i centralizovano čuvanje tih podataka;
  - (d) naznačava, kad je primjereno, Komisiji, Agenciji ili državama članicama mogućnosti za dodatnu podršku za ublažavanje krize, uključujući povezivanje sa operatorima drugih vidova prevoza koji mogu utvrditi i sprovesti intermodalna rješenja;
  - (e) praćenje i izvještavanje o sanaciji i održivosti mreže;
  - (f) organizovanje, olakšavanje i/ili sprovođenje dogovorenog programa simulacija krize koji uključuje države članice i operativne učesnike kako bi se predvidjela kriza na mreži u stvarnom vremenu.

POGLAVLJE V

PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I NADZOR

Član 20

Praćenje i izvještavanje

1. Menadžer mreže uspostavlja proces stalnog praćenja:
  - (a) operativne efikasnosti mreže;
  - (b) mjera koje preduzimaju operativni učesnici i države članice i rezultata efikasnosti koje oni postižu;
  - (c) efektivnosti i efikasnosti svake od funkcija obuhvaćenih ovom uredbom.
2. Stalnim praćenjem se utvrđuju moguća odstupanja od Strateškog plana mreže i Mrežnih operativnih planova. Operativni učesnici pomažu Menadžeru mreže pri obavljanju ovog zadatka, obavljanjem određenih zadataka koje, između ostalog, uključuje dostavljanje podataka.
3. Menadžer mreže jednom godišnje podnosi Komisiji i Agenciji izvještaj o mjerama koje su preduzete za ispunjavanje njegovih zadataka. Izvještaj se odnosi na pojedinačne mrežne funkcije, kao i na sveukupnu situaciju u vezi s mrežom, i moraju biti usko povezane sa sadržajem Strateškog plana mreže, Mrežnog operativnog plana i Plana efikasnosti mreže iz člana 6 tačke (d) Uredbe Komisije (EU) br. 390/2013. Komisija obavještava Komitet Jedininstvenog evropskog neba.

Član 21

Nadzor nad Menadžerom mreže

Komisija, potpomognuta Agencijom po pitanjima u vezi sa sigurnošću, osigurava nadzor nad Menadžerom mreže, posebno u odnosu na zahtjeve sadržane u ovoj uredbi i u drugim propisima Unije. Komisija jednom godišnje ili na poseban zahtjev podnosi izvještaj Komitetu Jedininstvenog evropskog neba.

POGLAVLJE VI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22

Odnosi sa trećim zemljama

1. Treće zemlje, zajedno sa svojim operativnim učesnicima, mogu sudjelovati u radu Menadžera mreže.
2. Menadžer mreže može, kad to ima direktan uticaj na efikasnost mreže, uspostaviti kooperativne aranžmane sa pružiocima usluga u vazdušnoj plovidbi koji su osnovani u trećim zemljama i pored onih navedenih u članu 2 stav 21 iz *ICAO EUR* i *AFI* regiona.
3. Kako bi bolje obavljao funkciju *ATFM*-a iz člana 3 stav 5, Menadžer mreže može, ako to ima direktan uticaj na efikasnost mreže, uspostaviti kooperativne aranžmane i sa pružiocima usluga u vazdušnoj plovidbi iz drugih regiona, pored *ICAO EUR* i *AFI* regiona, ako su aktivnosti saradnje direktno povezane sa poboljšanjem efikasnosti mreže.

Član 23

Finansiranje Menadžera mreže

1. Države članice preduzimaju neophodne mjere za finansiranje mrežnih funkcija za koje je zadužen Menadžer mreže, na osnovu naknada za usluge u vazdušnoj plovidbi. Menadžer mreže mora voditi svoje troškove na jasan i transparentan način.
2. Budžet Menadžera mreže mora posebno biti:
  - (a) adekvatan da se Menadžeru mreže omogući postizanje ciljeva efikasnosti u skladu sa članom 6 Uredbe Komisije (EU) br. 390/2013;
  - (b) adekvatan da se Menadžeru mreže omogući sprovođenje njegovog programa rada kako je navedeno u članu 4 stav 1 tački (l) ove Uredbe;
  - (c) utvrđen na posebnim računima ukoliko tijelo imenovano za Menadžera mreže obavlja i druge aktivnosti pored onih navedenih u članu 4.
3. Ukoliko njegov budžet za tekuću godinu nije usvojen, Menadžer mreže primjenjuje odgovarajuće mjere kako bi osigurao mehanizme za nepredviđene situacije za kontinuitet rada mrežnih funkcija.

Član 24

Odgovornost

Menadžer mreže donosi aranžmane za pokrivanje odgovornosti po pitanju izvršavanja svojih zadataka. Metoda koja se koristi za osiguravanje pokrića mora biti primjerena mogućim gubicima i štetama, uzimajući u obzir pravni status Menadžera mreže i nivo dostupnog pokrića komercijalnim osiguranjem.

Član 25

Preispitivanje

Komisija će preispitati djelotvornost izvršavanja mrežnih funkcija najkasnije do 31.12.2013. godine kao i redovno nakon toga, uzimajući u obzir referentne periode programa efikasnosti predviđenim Uredbom (EU) br. 691/2010.

Član 26

Briše se.

Član 27

Stupanje na snagu

Ova uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u *Službenom listu Evropske unije*.

Ova uredba je u cjelosti obavezujuća i direktno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, 7. jula 2011. godine

Za Komisiju
Predsjednik
Žoze Manuel BAROZO

ANEKS I

FUNKCIJA ZA PROJEKTOVANJE EVROPSKE MREŽE RUTA (ERND)

DIO A Cilj

1. Funkcija ERND-a:

- a) ostvaruje Plan poboljšanja evropske mreže ruta za sigurno i efikasno odvijanje vazdušnog saobraćaja, uvažavajući uticaj na životnu sredinu;
- b) u okviru Plana poboljšanja evropske mreže ruta, olakšava razvoj struktura vazdušnog prostora koje nude potreban nivo sigurnosti, kapaciteta, fleksibilnosti, reagovanja, uticaja na životnu sredinu i nesmetano pružanje ekspeditivnih usluga u vazdušnoj plovidbi, vodeći računa o potrebama bezbjednosti i odbrane;
- c) osigurava regionalnu međusobnu povezanost i interoperabilnost evropske mreže ruta unutar ICAO EUR regiona i sa susjednim ICAO regionima.

2. Razvoj Plana poboljšanja evropske mreže ruta oslanja se na proces zajedničkog odlučivanja. Plan poboljšanja evropske mreže ruta je dio Mrežnog operativnog plana u dijelu o ERND-ju i sadrži detaljna pravila implementacije ERND dijela iz Strateškog plana mreže.

3. Države članice ostaju odgovorne za detaljan razvoj, odobravanje i uspostavljanje struktura vazdušnog prostora za vazdušni prostor koji je u njihovoj nadležnosti.

DIO B Načela planiranja

1. Ne dovodeći u pitanje suverenitet država članica nad vazdušnim prostorom i zahtjeve država članica koji se odnose na pitanja javnog reda, javne bezbjednosti i odbrane, Menadžer mreže, države članice, treće zemlje, korisnici vazdušnog prostora, funkcionalni blokovi vazdušnog prostora i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi, kao dio funkcionalnih blokova vazdušnih prostora ili pojedinačno, procesom zajedničkog odlučivanja, razvijaju Plan poboljšanja evropske mreže ruta, primjenjujući načela projektovanja vazdušnog prostora navedena u ovom aneksu. Plan poboljšanja evropske mreže ruta ispunjava ciljeve efikasnosti koji su u programu efikasnosti navedeni za Menadžera mreže.

2. Proces zajedničkog odlučivanja zasniva se na odgovarajućim trajnim detaljnim radnim programima koje na ekspertskom nivou utvrđuje Menadžer mreže, uz učešće svih učesnika. Konsultacije se organizuju prema potrebi funkcije Projektovanja evropske mreže ruta.

3. Kako bi se osigurala adekvatna povezanost Plana poboljšanja evropske mreže ruta, Menadžer mreže i države članice, u skladu sa članom 22, uključuju treće zemlje u proces zajedničkog odlučivanja. Utvrđuje se odgovarajuća saradnja između, s jedne strane, Menadžera mreže i njegovih detaljnih radnih programa na ekspertskom nivou koji podržavaju razvoj Plana poboljšanja evropske mreže ruta i, s druge strane, relevantnih radnih programa na ICAO ekspertskom nivou koja obuhvataju poboljšanja mreže ruta na mjestima dodira.

4. Plan poboljšanja evropske mreže ruta je plan koji se redovno ažurira i koji odražava sve potrebne elemente kako bi se osiguralo da se evropski vazdušni prostor projektuje kao jedinstvena cjelina i da ispunjava primjenljive ciljeve efikasnosti.

5. Plan uključuje:

- a) zajednička opšta načela dopunjena tehničkim specifikacijama za projektovanje vazdušnog prostora;
- b) zahtjeve vojnih organa u vezi sa vazdušnim prostorom;
- c) dogovorenu evropsku mrežu ruta i, ako je izvodljivo, strukturu vazdušnog prostora bez ruta projektovanu za ispunjavanje svih zahtjeva korisnika, sa detaljima koji obuhvataju sve projekte promjene vazdušnog prostora;
- d) pravila upotrebe i raspoloživost mreže ruta i vazdušnog prostora bez ruta;
- e) ukazivanje na preporučenu ATC sektorizaciju za podršku ATS struktura vazdušnog prostora a koje će projektovati, donijeti i implementirati države članice;
- f) smjernice za upravljanje vazdušnim prostorom;
- g) detaljni vremenski plan razvoja;
- h) kalendar zajedničkog ciklusa objavljivanja i implementacije, putem Mrežnog operativnog plana;
- i) pregled trenutne i očekivane situacije na mreži, uključujući očekivanu efektivnost na osnovu trenutnih i dogovorenih planova.

6. Menadžer mreže osigurava odgovarajuće programe, u svim aktivnostima, za omogućavanje civilno-vojne koordinacije u procesu zajedničkog odlučivanja.

7. Menadžer mreže, države članice, funkcionalni blokovi vazdušnog prostora i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi kao dio funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili samostalno, osiguravaju uključivanje projekata projektovanja vazdušnog prostora, koji su dogovoreni procesom zajedničkog odlučivanja, u Plan poboljšanja evropske mreže ruta.

8. Države članice i funkcionalni blokovi vazdušnog prostora osiguravaju, prije sprovođenja, da su projekti projektovanja vazdušnog prostora na nacionalnom nivou i na nivou funkcionalnih blokova vazdušnog prostora kompatibilni i u skladu sa Planom poboljšanja evropske mreže ruta i koordinirani sa državama na koje imaju uticaj i sa Menadžerom mreže.

9. Podaci u vezi sa promjenama projekata koje zahtijevaju provjeru kompatibilnosti i koji se moraju staviti na raspolaganje Menadžeru mreže, između ostalog, uključuju:

- a) promjene u trasiranju rute;
- b) promjene u smjeru rute;
- c) promjene u namjeni rute;
- d) opis vazdušnog prostora bez ruta, uključujući odgovarajuća pravila za njegovo korišćenje;
- e) pravila korišćenja i raspoloživost ruta;
- f) promjene vertikalnih ili horizontalnih granica sektora;
- g) dodavanje ili uklanjanje značajnih tačaka;
- h) promjene u korišćenju prekograničnog vazdušnog prostora;
- i) promjene koordinata značajnih tačaka;
- j) promjene koje utiču na prenos podataka;
- k) promjene koje utiču na podatke objavljene u zbornicima vazduhoplovnih informacija;
- l) promjene koje utiču na sporazume u vezi sa oblikovanjem i korišćenjem vazdušnog prostora.

10. Menadžer mreže i države članice, u okviru ovog aneksa i procesom zajedničkog odlučivanja, razvijaju zajedničke predloge za izmjene odgovarajućih *ICAO* dokumenata. Posebno, za izmjene *ICAO* dokumenata koji se odnose na *ATS* rute iznad otvorenog mora, države članice primjenjuju važeće *ICAO* postupke za koordinaciju.

11. Menadžer mreže, države članice, korisnici vazdušnog prostora, operatori aerodroma, funkcionalni blokovi vazdušnog prostora i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi kao dio funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili samostalno, procesom zajedničkog odlučivanja, stalno revidiraju Plan poboljšanja evropske mreže ruta kako bi uvažili nove ili promijenjene zahtjeve za vazdušnim prostorom. Osigurava se stalna koordinacija sa vojnim organima.

DIO C

Načela projektovanja vazdušnog prostora

1. Prilikom izrade Plana poboljšanja evropske mreže ruta, Menadžer mreže, države članice, treće zemlje, funkcionalni blokovi vazdušnog prostora i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi kao dio funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili samostalno, procesom zajedničkog odlučivanja, pridržavaju se sljedećih načela projektovanja vazdušnog prostora:

- a) uspostavljanje i konfiguracija struktura vazdušnog prostora zasnovano je na operativnim zahtjevima, bez obzira na nacionalne granice ili granice funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili granice *FIR*-ova, i nisu nužno povezani sa nivoom podjele između gornjeg i donjeg vazdušnog prostora;
- b) projektovanje struktura vazdušnog prostora je transparentan proces kojim se prikazuju donijete odluke i njihova obrazloženja, kroz uzimanje u obzir zahtjeva svih korisnika, usklađujući istovremeno sigurnost, kapacitet, aspekte životne sredine i uvažavajući vojne potrebe i potrebe nacionalne bezbjednosti;
- c) ulazni podaci za Plan poboljšanja evropske mreže ruta su sadašnja i predviđena saobraćajna potražnja, na nivou mreže i na lokalnom nivou, i ciljevi efikasnosti a radi zadovoljavanja potreba glavnih tokova saobraćaja i aerodroma;
- d) osigurava se vertikalna i horizontalna povezanost, uključujući terminalni vazdušni prostor i strukturu vazdušnog prostora na mjestima dodira;
- e) mogućnost obavljanja letova duž, ili najbliže moguće, rute i profila leta koje traži korisnik tokom faze leta na ruti;
- f) prihvatanje svih predloga struktura vazdušnog prostora na procjenjivanje i mogući razvoj, uključujući vazdušni prostor bez ruta, višestruke mogućnosti rutiranja i *CDR*, primljenih od učesnika koji imaju operativni zahtjev na tom području;
- g) pri projektovanju struktura vazdušnog prostora, uključujući vazdušni prostor bez ruta i *ATC* sektore, uvažavaju se postojeće ili predložene strukture vazdušnog prostora namijenjene za aktivnosti koje zahtijevaju rezervaciju ili ograničenje vazdušnog prostora. U tu svrhu, uspostavljaju se samo takve strukture koje su u skladu s primjenom *FUA* koncepta. Takve strukture su, u najvećoj mogućoj mjeri, usklađene i dosljedne u cijeloj evropskoj mreži;

- h) razvoj projektovanja *ATC* sektora započinje zahtijevanim trasiranjem rute ili toka saobraćaja u okviru interaktivnog procesa kojim se osigurava kompatibilnost između ruta ili toka i sektora;
- i) *ATC* sektori se projektuju tako da omogućavaju konstrukciju sektorskih konfiguracija koje zadovoljavaju tokove saobraćaja, i koje su prilagodljive i srazmjerne promjenljivoj saobraćajnoj potražnji;
- j) uspostavljaju se aranžmani o pružanju usluga u slučajevima kad se *ATC* sektori, iz operativnih razloga, projektuju preko nacionalnih granica ili granica funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili granica *FIR*.

2. Menadžer mreže, države članice, funkcionalni blokovi vazdušnog prostora i pružaoci usluga u vazdušnoj plovitbi, kao dio funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili samostalno i procesom zajedničkog odlučivanja, osiguravaju primjenu sljedećih načela u vezi sa korišćenjem vazdušnog prostora i upravljanjem kapacitetom:

- a) strukture vazdušnog prostora se planiraju tako da olakšavaju fleksibilnu i pravovremenu upotrebu i upravljanje vazdušnim prostorom u vezi sa mogućnostima rutiranja, tokovima saobraćaja, šemama sektorskih konfiguracija i konfiguracijom drugih struktura vazdušnog prostora;
- b) strukture vazdušnog prostora pružaju prostor za uspostavljanje dodatnih mogućnosti rutiranja, osiguravajući pritom njihovu kompatibilnost (pitanja kapaciteta i ograničenja sektora).

DIO D

Stalno praćenje dostignuća efikasnosti na nivou mreže

1. Kako bi osiguralo redovno poboljšanje efikasnosti, Menadžer mreže, u bliskoj saradnji sa državama, funkcionalnim blokovima vazdušnog prostora i operativnim učesnicima, obavlja redovna preispitavanja efikasnosti primijenjenih struktura vazdušnog prostora.

Ovo preispitivanje, između ostalog, obuhvata:

- a) razvoj saobraćajne potražnje;
- b) efikasnost kapaciteta i efikasnosti letova i ograničenja na nivou države, funkcionalnog bloka vazdušnog prostora ili mreže;
- c) ocjenu aspekata upotrebe vazdušnog prostora, iz civilnog i vojnog aspekta;
- d) ocjenu sektorizacije i upotrijebljenih sektorskih konfiguracija;
- e) ocjenu cjelovitosti i kontinuiteta struktura vazdušnog prostora;
- f) obavještanje Komisije, u slučajevima kad zahtijevane korektivne mjere prelaze nadležnosti Menadžera mreže.

ANEKS II
FUNKCIJA ZA RADIO-FREKVENCije

DIO A
Zahtjevi za izvršenje funkcije

1. Države članice imenuju nadležnu osobu, organ ili organizaciju za nacionalnog menadžera za frekvencije koji je nadležan za osiguravanje da se dodjeljivanje frekvencija obavlja, mijenja i oslobađa u skladu sa ovom uredbom. Države članice obavještavaju Komisiju i Menadžera mreže o imenima i adresama tih osoba najkasnije 4 mjeseca nakon donošenja ove uredbe.
2. Menadžer mreže priprema i koordinira aspekte strateškog spektra u vezi sa mrežom koji moraju biti dokumentovani na odgovarajući način u Strateškom planu mreže i Mrežnom operativnom planu. Menadžer mreže pomaže Komisiji i državama članicama pri izradi zajedničkih stavova u vazduhoplovstvu za usklađivanje doprinosa država članica međunarodnim forumima, a posebno Evropskoj konferenciji poštanskih i telekomunikacijskih uprava (*CEPT*) i Međunarodnoj uniji za telekomunikacije (*ITU*).
3. Na zahtjev nacionalnog(-ih) menadžera za frekvencije, Menadžer mreže preduzima mjere sa Komisijom i *CEPT*-om za rješavanje bilo kakvih pitanja povezanih sa drugim sektorima industrije.
4. Nacionalni menadžer za frekvencije obavještava Menadžera mreže o slučajevima radio smetnji koje utiču na evropsku vazduhoplovnu mrežu. Menadžer mreže evidentira njihovu pojavu i pomaže pri njihovoj procjeni. Na zahtjev nacionalnog(-ih) menadžera za frekvencije, Menadžer mreže koordinira ili pruža bilo kakvu pomoć potrebnu za rješavanje ili ublažavanje takvih slučajeva, uključujući mjere koje preduzima sa Komisijom i *CEPT*-om.
5. Menadžer mreže razvija i održava centralni registar koji je namijenjen za evidentiranje svih podataka o dodjeli radio-frekvencija, kako je opisano u tački 14.
6. Države članice koriste centralni registar za ispunjavanje svojih administrativnih obaveza prema *ICAO* po pitanju registracije dodjeljivanja frekvencija.
7. Menadžer mreže i nacionalni menadžeri za frekvencije, dalje, razvijaju i poboljšavaju postupke upravljanja frekvencijama, kriterijume planiranja, skupove podataka i procese za optimiziranje upotrebe i zauzetosti radio spektra u opštem vazdušnom saobraćaju. Na zahtjev države članice ili država članica Menadžer mreže ih predlaže dalje na regionalnom nivou.
8. Kod zahtjeva za dodjelu frekvencije, podnosilac predaje zahtjev nadležnom nacionalnom menadžeru za frekvencije, zajedno sa svim relevantnim podacima i obrazloženjima.
9. Nacionalni menadžeri za frekvencije i Menadžer mreže procjenjuju i određuju prioritete zahtjeva za dodjeljivanje frekvencija na bazi operativnih zahtjeva i dogovorenih kriterijuma. Nadalje, Menadžer mreže, zajedno sa nacionalnim menadžerima za frekvencije, utvrđuje njihov uticaj na mrežu. Menadžer mreže uspostavlja takve kriterijume, konsultujući se sa nacionalnim menadžerima za frekvencije, u roku od 12 mjeseci nakon donošenja ove uredbe i održava ih i ažurira nakon toga prema potrebi.
10. Kad postoji uticaj na mrežu, Menadžer mreže određuje odgovarajuću frekvenciju (odgovarajuće frekvencije) odgovarajući na zahtjev, uvažavajući:
  - a) potrebu za pružanjem sigurnih infrastrukturnih usluga komunikacije, navigacije i nadzora;
  - b) potrebu za optimiziranjem upotrebe ograničenih resursa radio spektra;
  - c) potrebu za isplativim, pravednim i transparentnim pristupom radio spektru;
  - d) operativne zahtjeve podnosioca zahtjeva i operativnih učesnika;
  - e) predviđene buduće zahtjeve za radio spektrom;
  - f) odredbe sadržane u *ICAO* priručniku za upravljanje evropskim frekvencijama (*ICAO European Frequency Management Manual*).
11. Kad nema uticaja na mrežu, nacionalni menadžeri za frekvencije određuju odgovarajuću frekvenciju (odgovarajuće frekvencije) odgovarajući na zahtjev, uvažavajući zahtjeve iz tačke 10.
12. Kad se zahtjev za dodjeljivanje frekvencije ne može ispuniti, nacionalni menadžeri za frekvencije mogu od Menadžera mreže zatražiti da preduzme dodatnu pretragu za frekvencijom. Kako bi pronašao rješenje za nacionalne menadžere za frekvencije, Menadžer mreže može, uz pomoć nacionalnih menadžera za frekvencije, preduzeti posebno ispitivanje upotrebe frekvencija na dotičnom geografskom području.
13. Nacionalni menadžer za frekvencije dodjeljuje odgovarajuću frekvenciju (odgovarajuće frekvencije) utvrđenu(-e) u tačkama 10, 11 i 12.

14. Nacionalni menadžer za frekvencije evidentira svaku dodjelu u centralni registar, unoseći sljedeće podatke:

- a) podatke koji su definisani u *ICAO* priručniku za upravljanje frekvencijama u *ICAO EUR* regionu, uključujući njima povezane relevantne tehničke i operativne podatke;
- b) dodatne zahtjeve za podacima koji proizlaze iz tačke 7;
- c) opis operativne upotrebe dodijeljene frekvencije;
- d) kontakt podatke operativnog učesnika koji koristi dodijeljenu frekvenciju.

15. Pri dodjeli frekvencije podnosiocu zahtjeva, nacionalni menadžer za frekvencije daje i uslove za upotrebu. U tim uslovima se navodi, najmanje, da dodjela frekvencije:

- a) ostaje na snazi onoliko dugo koliko se upotrebljava za ispunjavanje operativnih zahtjeva koje je opisao podnosilac zahtjeva;
- b) može podleći zahtjevu za promjenom i da se takve promjene moraju sprovesti u ograničenom vremenskom periodu;
- c) podliježe izmjeni, kad se promijeni operativna upotreba koju je opisao podnosilac zahtjeva.

16. Nacionalni menadžer(i) za frekvencije osiguravaju da se bilo kakva zahtijevana promjena, izmjena ili oslobađanje frekvencije obave u dogovorenom vremenskom periodu i da se u skladu s tim ažurira centralni registar. Kad se te mjere ne mogu izvesti, nacionalni menadžer(i) za frekvencije prosljeđuje(-u) odgovarajuće obrazloženje Menadžeru mreže.

17. Nacionalni menadžeri za frekvencije osiguravaju da će svi operativni, tehnički i upravni detalji iz tačke 14, za sve dodijeljene frekvencije koje se koriste u evropskoj vazduhoplovnoj mreži, biti na raspolaganju centralnom registru najkasnije do 31. decembra 2011. godine.

18. Menadžer mreže i nacionalni menadžer(i) za frekvencije obavljaju praćenje i ocjenjivanje vazduhoplovnih frekventnih opsega i dodijeljenih frekvencija na bazi transparentnih postupaka, kako bi se osigurala njihova ispravna i efikasna upotreba. Menadžer mreže uspostavlja takve postupke uz konsultacije sa nacionalnim menadžerima za frekvencije najkasnije 12 mjeseci nakon donošenja ove uredbe i održavaju ih i ažuriraju nakon toga prema potrebi. Menadžer mreže posebno utvrđuje bilo kakva odstupanja između centralnog registra, operativne svrhe i stvarne upotrebe dodijeljene frekvencije. Menadžer mreže, u dogovorenom vremenskom periodu, o takvim odstupanjima obavještava nacionalnog menadžera za frekvencije radi njihovog rješavanja.

19. Menadžer mreže osigurava raspoloživost zajedničkih alata za podršku centralnog i nacionalnog planiranja, koordinacije, registracije, provjeravanja i optimizacije. Posebno se razvijaju alati za podršku analize podataka iz centralnog registra za praćenje efikasnosti funkcije i za projektovanje i sprovođenje procesa optimizacije frekvencija u skladu sa tačkom 7.

DIO B

Zahtjevi za organizaciju funkcije

1. Zajedničko odlučivanje nacionalnih menadžera za frekvencije i Menadžera mreže bazira se na programima koje odobrava Nadzorni odbor za upravljanje mrežom u skladu sa članom 16 ove uredbe, nakon dobijanja pozitivnog mišljenja Komiteta Jedinственог evropskog neba u skladu sa članom 5 stavom 2 Uredbe (EZ) br. 549/2004.

2. U slučaju neslaganja sa programima iz stava 1 Dijela B ovog aneksa, Menadžer mreže ili predmetne države članice prosljeđuju predmet Komisiji na rješavanje. Komisija postupa u skladu sa postupkom iz člana 5 stava 2 Uredbe (EZ) br. 549/2004.

3. Programi, najmanje, preciziraju sljedeće:

- a) kriterijume za procjenjivanje operativnih zahtjeva i njihove prioritete;
- b) najkraće rokove za koordinaciju novih ili izmjene pri dodjeljivanju radio-frekvencija;
- c) mehanizme kojima se osigurava da Menadžer mreže i nacionalni menadžeri za frekvencije ispunjavaju relevantne evropske ciljeve efektivnosti;
- d) poboljšane postupke, kriterijume i procese upravljanja frekvencijama tako da ne utiču negativno na one koji se primjenjuju u drugim državama u okviru *ICAO* Regionalnih postupaka;
- e) zahtjeve kojima se osigurava da države članice sprovode odgovarajuće konsultacije o novim ili izmijenjenim programima upravljanja sa svim učesnicima kojih se to tiče, na nacionalnom i na evropskom nivou.

4. Početni programi za koordinaciju radio-frekvencija su u potpunosti kompatibilni sa postojećim rješenjima. Razvoj ovih programa se specificira u saradnji sa nacionalnim menadžerima za frekvencije i smanjuje režijske troškove u najvećoj mogućoj mjeri.

5. Koordinacija strateške i taktičke upotrebe radio-frekvencija sa susjednim zemljama koje ne učestvuju u radu Menadžera mreže izvodi se putem *ICAO* regionalnih radnih programa. To se obavlja radi toga da se susjednim zemljama omogući pristup uslugama Menadžera mreže.

6. Menadžer mreže i nacionalni menadžeri za frekvencije dogovaraju se o sveukupnim prioritetima ove funkcije u svrhu poboljšanja projektovanja i rada evropske vazduhoplovne mreže. Ti prioriteti se dokumentuju u dijelu o frekvencijama u Strateškom planu mreže i Mrežnom operativnom planu, o čemu se konsultuju sa učesnicima. Posebno, određivanje prioriteta može se odnositi na posebne opsege, područja i usluge.

7. Države članice osiguravaju da je upotreba vazduhoplovnih frekvenzijskih opsega od strane vojnih korisnika odgovarajuće usklađena sa nacionalnim menadžerima za frekvencije i sa Menadžerom mreže.

ANEKS III
FUNKCIJA ZA KODOVE TRANSPONDERA

DIO A
Zahtjevi za funkciju Kodovi transpondera

1. Ciljevi ove funkcije su:

- a) poboljšanje strukture procesa dodjele kodova kroz dodjelu jasnih uloga i odgovornosti svim uključenim učesnicima, pri čemu je efikasnost cjelokupne mreže u središtu odlučivanja o dodjeli kodova;
- b) osiguravanje veće transparentnosti dodjele kodova i stvarne upotrebe kodova, čime se omogućava bolje ocjenjivanje cjelokupne efikasnosti mreže;
- c) uvršćivanjem u propise, osiguravanje regulatorne osnove čime se omogućava bolja primjena i nadzor.

2. Menadžer mreže dodjeljuje *SSR* kodove transpondera državama članicama i pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi na način kojim se optimizira njihova sigurna i efikasna raspodjela, pri čemu uvažava:

- a) operativne zahtjeve svih operativnih učesnika;
- b) stvarne i predviđene nivoe vazdušnog saobraćaja;
- c) zahtjevanu upotreba *SSR* kodova transpondera u skladu sa relevantnim odredbama *ICAO* Regionalnog plana vazdušne plovidbe, za evropski region, u dijelu Dokument o implementaciji uređaja i usluga i smjernica.

3. Spisak dodjeljenih *SSR* kodova transpondera, kojim je opisan potpuna i ažurna raspodjela *SSR* kodova u vazdušnom prostoru utvrđenom u članu 1 stavu 3, Menadžer mreže u svakom trenutku stavlja na raspolaganje državama članicama, pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi i trećim zemljama.

4. Menadžer mreže sprovodi formalni proces za uspostavljanje, ocjenjivanje i koordiniranje zahtjeva za dodjelu *SSR* kodova transpondera, uvažavajući sve potrebne civilne i vojne upotrebe *SSR* kodova transpondera.

5. Formalni proces iz tačke 4 uključuje, najmanje, relevantne dogovorene postupke, rokove i ciljeve efikasnosti za sljedeće aktivnosti:

- a) podnošenje zahtjeva za dodjelu *SSR* kodova transpondera;
- b) ocjenjivanje zahtjeva za dodjelu *SSR* kodova transpondera;
- c) koordiniranje predloženih izmjena u vezi sa dodjeljenim *SSR* kodovima transpondera sa državama članicama i trećim zemljama u skladu sa zahtjevima utvrđenim u Dijelu B;
- d) periodična preispitivanja dodjeljenih *SSR* kodova i potreba za njima radi optimizacije situacije, uključujući preraspodjelu postojećih dodjeljenih kodova;
- e) periodične izmjene, odobrenja i distribuciju potpunog spiska dodjeljenih *SSR* kodova transpondera utvrđenog u tački 3;
- f) prijavljivanje, ocjenjivanje i rješavanje neplaniranih konflikata između dodjeljenih *SSR* kodova transpondera;
- g) prijavljivanje, ocjenjivanje i rješavanje pogrešnih dodjela *SSR* kodova transpondera, otkrivenih pri provjeri retencije kodova;
- h) prijavljivanje, ocjenjivanje i rješavanje neplaniranih nedostataka pri dodjeli *SSR* kodova transpondera;
- i) osiguravanje podataka i informacija u skladu sa zahtjevima utvrđenim u Dijelu C.

6. Usklađenost zahtjeva za dodjeljivanje *SSR* kodova transpondera, primljene kao dio procesa utvrđenog u tački 4, Menadžer mreže provjerava u odnosu na zahtjeve procesa u vezi sa dogovorima o formatu i podacima kao i u vezi sa potpunosti, tačnošću, pravovremenošću i obrazloženjima.

7. Države članice osiguravaju da se *SSR* kodovi transpondera dodjeljuju vazduhoplovima u skladu sa spiskom dodjeljenih *SSR* kodova transpondera iz tačke 3.

8. Menadžer mreže može, u ime država članica i pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi, upravljati centralizovanim sistemom za dodjeljivanje i upravljanje *SSR* kodovima transpondera za automatsko dodjeljivanje kodova *SSR* transpondera za opšti vazdušni saobraćaj.

9. Menadžer mreže sprovodi postupke i implementira alate za redovnu procjenu i ocjenjivanje stvarne upotrebe *SSR* kodova transpondera od strane država članica i pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi.

10. Menadžer mreže, države članice i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi se dogovaraju o planovima i postupcima za podršku periodične analize i utvrđivanja budućih zahtjeva u vezi sa *SSR* kodovima transpondera. Ova analiza uključuje utvrđivanje mogućih uticaja na efikasnost koji nastaju kao posljedica bilo kakvih predviđenih nedostataka pri dodjeli *SSR* kodova transpondera.

11. Izrađuju se i održavaju operativni priručnici koji sadrže potrebna uputstva i informacije, kako bi se omogućilo obavljanje ove mrežne funkcije u skladu sa zahtjevima ove uredbe. Ovi operativni priručnici se dostavljaju i održavaju u skladu sa odgovarajućim procesima upravljanja kvalitetom i dokumentacijom.

DIO B

Zahtjevi u vezi sa posebnim mehanizmom za konsultovanje

1. Menadžer mreže uspostavlja namjenski mehanizam za koordinaciju i konsultovanje u vezi sa detaljnim programima o dodjeli SSR kodova transpondera, kojim se:

- a) osigurava uvažavanje uticaja upotrebe SSR kodova transpondera u trećim zemljama, kroz učestvovanje u radnim programima o upravljanju SSR kodovima transpondera navedenim u relevantnim odredbama ICAO Regionalnog plana vazdušne plovidbe, za evropski region, u dijelu Dokument o implementaciji usluga i postrojenja;
- b) osigurava da je spisak dodijeljenih SSR kodova transpondera iz tačke 3 u Dijelu A u skladu sa planom za upravljanje kodovima navedenim u relevantnim odredbama ICAO Regionalnog plana vazdušne plovidbe, za evropski region, u dijelu Dokument o implementaciji usluga i postrojenja;
- c) određuju zahtjevi za osiguravanje odgovarajućeg konsultovanja o novim ili izmijenjenim dogovorima za upravljanje SSR kodovima transpondera sa državama članicama kojih se to tiče;
- d) određuju zahtjevi za osiguravanje odgovarajućeg konsultovanja o novim ili izmijenjenim dogovorima za upravljanje SSR kodovima transpondera, koje sprovode države članice sa svim učesnicima kojih se to tiče, na nacionalnom nivou;
- e) osigurava koordinacija sa trećim zemljama u vezi sa strateškom i taktičkom upotrebom SSR kodova transpondera, putem radnih dogovora o upravljanju SSR kodovima transpondera navedenim u relevantnim odredbama ICAO Regionalnog plana vazdušne plovidbe, za evropski region, u dijelu Dokument o implementaciji usluga i postrojenja;
- f) određuju minimalni rokovi za koordinaciju i konsultovanje o predloženim novim ili izmijenjenim dodjelama SSR kodova transpondera;
- g) osigurava da izmjene u spisku dodijeljenih SSR kodova transpondera podliježu odobravanju onih država članica na koje se izmjena odnosi;
- h) određuju zahtjevi za osiguravanje da se izmjene u spisku dodijeljenih SSR kodova transpondera raspodijele svim učesnicima odmah nakon njegovog odobravanja, ne dovodeći u pitanje nacionalne postupke za raspodjelu informacija o upotrebi SSR kodova transpondera od strane vojnih organa.

2. Menadžer mreže, u saradnji sa nacionalnim vojnim organima, osigurava preduzimanje potrebnih mjera kako bi se utvrdilo da dodjeljivanje i upotreba SSR kodova transpondera za vojne potrebe nema štetan efekat na sigurnost ili efikasnost protoka opšteg vazdušnog saobraćaja.

DIO C

Zahtjevi za pružanje podataka

1. Zahtjevi koji se podnose za nove ili izmjenu dodijeljenih SSR kodova transpondera moraju biti u skladu sa konvencijama o formatu i podacima kao i sa zahtjevima u vezi sa potpunosti, tačnošću, pravovremenošću i sa obrazloženjima procesa utvrđenog u tački 4 Dijela A.

2. Države članice dostavljaju Menadžeru mreže, po zahtjevu, u dogovorenim rokovima koje propisuje Menadžer mreže, sljedeće podatke i informacije za podršku obavljanja mrežne funkcije za SSR kodove transpondera:

- a) ažurnu evidenciju dodjeljivanja i upotrebe svih SSR kodova transpondera unutar njihove oblasti nadležnosti, na koje se primjenjuju bezbjednosna ograničenja u vezi sa potpunim otkrivanjem određenih vojnih kodova koji se ne upotrebljavaju za opšti vazdušni saobraćaj;
- b) obrazloženje kojim se dokazuje da su postojeće i tražene dodjele SSR kodova transpondera minimalno potrebni za ispunjavanje operativnih zahtjeva;
- c) detalje o dodijeljenim SSR kodovima transpondera koji više nisu operativno potrebni i koji se mogu osloboditi za ponovno dodjeljivanje unutar mreže;
- d) izvještaje o stvarnim nepredviđenim nedostacima o dodijeljenim SSR kodovima transpondera;
- e) detalje o promjenama u planiranju ugradnje ili u operativnom statusu sistema ili sastavnih djelova, koji bi mogle uticati na dodjeljivanje SSR kodova transpondera letovima.

3. Pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi dostavljaju Menadžeru mreže, po zahtjevu, u dogovorenim rokovima koje propisuje Menadžer mreže, sljedeće podatke i informacije za podršku izvođenja mrežne funkcije za SSR kodove transpondera:

- a) informacije o koreliranoj poziciji u Poboľšani sistem za taktičko upravljanje protokom (*ETFMS/CPR update*), koji sadrže dodijeljene *SSR* kodove transpondera za opšti vazdušni saobraćaj za letove koji lete po pravilima instrumentalnog letenja;
- b) izvještaje o stvarnom nepredviđenom konfliktu ili opasnosti uzrokovanim stvarnim operativnim dodjeljivanjem *SSR* koda transpondera, uključujući informacije o tome kako je konflikt riješen.

4. Odgovori država članica i pružalaca usluga u vazdušnoj plovidbi, u okviru koordinacije predloženih izmjena dodjeljivanja *SSR* kodova transpondera i ažuriranja spiska dodjeljenih *SSR* kodova transpondera, najmanje:

- a) utvrđuju da li se predviđa bilo kakav konflikt ili opasnost između dodijeljenih *SSR* kodova transpondera, ili ne;
- b) potvrđuju da li će doći do negativnog uticaja na operativne zahtjeve ili efikasnost, ili ne;
- c) potvrđuju da se izmjene dodijeljenih *SSR* kodova transpondera mogu sprovesti u skladu sa zahtijevanim rokovima.

ANEKS IV
PRIMJER SADRŽAJA STRATEŠKOG PLANA MREŽE

Strateški plan mreže baziran je na sljedećoj strukturi:

1. UVOD
  - 1.1. Područje primjene Strateškog plana mreže (geografski i vremenski)
  - 1.2. Priprema plana i proces potvrđivanja
2. CJELOKUPNI KONTEKST I ZAHTJEVI
  - 2.1. Opis tekuće i planirane situacije na mreži, uključujući *ERND*, *ATFM*, aerodrome i ograničene resurse
  - 2.2. Izazovi i mogućnosti povezani sa planskim periodom (uključujući prognoze saobraćajne potražnje i svjetski razvoj)
  - 2.3. Ciljevi efikasnosti i poslovni zahtjevi kako ih izražavaju različiti učesnici i evropski ciljevi efikasnosti
3. STRATEŠKA VIZIJA
  - 3.1. Opis strateškog načina na koji će se mreža razvijati i napredovati, kako bi uspješno odgovorila na ciljeve efikasnosti i poslovne zahtjeve
  - 3.2. Usklađenost sa programom efikasnosti
  - 3.3. Usklađenost sa Evropskim *ATM* Master planom
4. STRATEŠKI CILJEVI
  - 4.1. Opis strateških ciljeva mreže:
    - a) uključuje aspekte saradnje participirajućih operativnih učesnika u smislu uloga i odgovornosti,
    - b) navodi kako će strateški ciljevi odgovoriti na zahtjeve,
    - c) utvrđuje načina mjerenja napretka ka dostizanju tih ciljeva,
    - d) navodi kako će strateški ciljevi uticati na industriju i druge dotične oblasti.
5. STRATEŠKO PLANIRANJE
  - 5.1. Opis kratkoročnog/srednjoročnog planiranja:
    - a) prioriteti za svaki od strateških ciljeva,
    - b) implementacija svakog od strateških ciljeva u smislu zahtijevanog uvođenja tehnologije, arhitektonskog uticaja, ljudskih aspekata, uključenih troškova, koristi, kao i potrebnog upravljanja, sredstava i propisa,
    - c) potrebno učešće operativnih učesnika u svakom elementu plana uključujući njihove uloge i odgovornosti,
    - d) dogovoreni nivo učešća Menadžera mreže u podršci prilikom implementacije svakog elementa plana za svaku pojedinu funkciju.
  - 5.2. Opis dugoročnog planiranja:
    - a) namjera postizanja svakog od strateških ciljeva u smislu zahtijevanih aspekata tehnologije i istraživanja i razvoja, arhitektonskog uticaja, ljudskih aspekata, poslovnih procjena, potrebnog upravljanja i potrebnih propisa, kao i povezanih sigurnosnih i ekonomskih obrazloženja za ova ulaganja,
    - b) potrebno učešće operativnih učesnika u svakom elementu plana uključujući njihove uloge i odgovornosti.
6. PROCJENA RIZIKA
  - 6.1. Opis rizika povezanih sa implementacijom plana
  - 6.2. Opis procesa praćenja (uključujući moguće odstupanje od početnih ciljeva)
7. PREPORUKE
  - 7.1. Utvrđivanje mjera koje će preduzeti Unija i države članice u cilju podrške implementacije plana

ANEKS V
SADRŽAJ MREŽNOG OPERATIVNOG PLANA

Mrežni operativni plan se bazira na sljedećoj opštoj strukturi (koja se prilagođava različitim pojedinačnim funkcijama i vremenskoj dimenziji Mrežnog operativnog plana, kako bi se odrazila njegova promjenljiva priroda i njegov period od 3 do 5 godina, godišnji, sezonski, nedeljni i dnevni nivoi):

1. UVOD
  - 1.1. Područje primjene Mrežnog operativnog plana (geografski i vremenski)
  - 1.2. Priprema plana i proces potvrđivanja
2. OPIS MREŽNOG OPERATIVNOG PLANA I OPERATIVNIH CILJEVA
  - uključuje aspekte saradnje participirajućih operativnih učesnika u smislu uloga i odgovornosti,
  - navodi kako će operativni ciljevi biti obuhvaćeni u taktičkoj, pretaktičkoj, kratkoročnoj i srednjoročnoj fazi Mrežnog operativnog plana i u drugim ciljevima efikasnosti uspostavljenim u skladu sa Uredbom o efikasnosti,
  - navodi postavljene prioritete i potrebne resurse za planski period,
  - navodi uticaj na *ATM* sektore i druge dotične oblasti.
3. CJELOKUPNI PROCES PLANIRANJA MREŽNIH OPERACIJA
  - opis cjelokupnog procesa planiranja mrežnih operacija,
  - opis strateškog načina na koji će se Mrežni operativni plan razvijati i napredovati kako bi uspješno odgovorio na zahtjeve operativne efikasnosti i druge ciljeve efikasnosti utvrđene u skladu sa Uredbom o efikasnosti,
  - opis upotrijebljenih alata i podataka.
4. CJELOKUPNI KONTEKST I OPERATIVNI ZAHTJEVI
  - 4.1. Kratak opis prethodne operativne efikasnosti mreže
  - 4.2. Izazovi i mogućnosti povezani sa planskim periodom
  - 4.3. Prognoze saobraćaja na mreži u skladu sa Dodacima 1 i 2, uključujući:
    - prognoze za mrežu,
    - prognoze za pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi, funkcionalni blok vazdušnog prostora i *ACC*,
    - prognoze za glavne aerodrome,
    - analizu prognoza saobraćaja, uključujući razne scenarije,
    - analizu uticaja posebnih događaja.
  - 4.4. Zahtjevi u vezi sa operativnom efikasnošću mreže, uključujući:
    - sveukupne zahtjeve u vezi sa kapacitetom mreže,
    - zahtjeve u vezi sa kapacitetom pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi, funkcionalnog bloka vazdušnog prostora i *ACC*-a,
    - kapaciteti aerodroma,
    - analizu zahtjeva u vezi sa kapacitetom,
    - sveukupne zahtjeve mreže u vezi sa životnom sredinom i efikasnosti letova,
    - sveukupne zahtjeve u vezi sa sigurnošću mreže,
    - zahtjeve u vezi sa nepredviđenim okolnostima i kontinuitetom pružanja usluga koji utiču na mrežu.
  - 4.5. Operativne potrebe kako su ih izrazili različiti učesnici, uključujući vojne organe
5. PLANOVI ZA POBOLJŠANJE OPERATIVNE EFIKASNOSTI MREŽE I AKTIVNOSTI NA NIVOU MREŽE
  - opis planova i akcija čija se implementacija očekuje na nivou mreže, uključujući vazdušni prostor, ograničene resurse i *ATFM*,
  - opis doprinosa operativnoj efikasnosti svakog pojedinog plana i akcije.
6. PLANOVI ZA POBOLJŠANJE OPERATIVNE EFIKASNOSTI I AKTIVNOSTI NA LOKALNOM NIVOU
  - uključujući opis svakog plana i akcija čija se implementacija očekuje na lokalnom nivou,
  - opis doprinosa operativnoj efikasnosti svakog pojedinog plana i akcije,
  - opis odnosa sa trećim zemljama i poslovima povezanih sa *ICAO*.
7. POSEBNI DOGAĐAJI
  - pregled posebnih događaja koji imaju značajan uticaj na *ATM*,
  - pojedinačni posebni događaji i postupanje sa njima sa aspekta mreže,
  - velike vojne vježbe.
8. VOJNI ZAHTJEVI ZA VAZDUŠNIM PROSTOROM
  - 8.1. Vojni pružaoci *ATM* usluga, koji su odgovorni za rezervisane ili izdvojene oblasti vazdušnog prostora, razmjenjuju sa Menadžerom mreže, preko jedinice za upravljanje vazdušnim prostorom, sljedeće informacije u skladu sa nacionalnim propisima:
    - raspoloživost vazdušnog prostora: standardna raspoloživost (dani i vrijeme) rezervisanog vazdušnog prostora,

- ad-hok zahtjeve za neplaniranu upotrebu rezervisanog vazdušnog prostora,
- oslobađanje rezervisanog vazdušnog prostora za civilnu upotrebu kad god nije potreban, uz obavještanje što je više moguće unaprijed.

9. OBJEDINJENO PROGNOZIRANJE I ANALIZA OPERATIVNE EFIKASNOSTI MREŽE

- ciljevi i prognoze *ATM* kašnjenja i kapaciteta na mreži, pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi, funkcionalnog bloka vazdušnog prostora i *ACC*,
- operativna efikasnosti aerodroma,
- cilj i prognoza efikasnosti mreže po pitanju zaštite životne okoline i efikasnosti letenja,
- uticaj posebnih događaja,
- analiza ciljeva i prognoza operativne efikasnosti.

10. UTVRĐIVANJE PODRUČJA OPERATIVNIH USKIH GRILA I RJEŠENJA ZA UBLAŽAVANJE NA NIVOU MREŽE I NA LOKALNOM NIVOU

- utvrđivanje operativnih (sigurnost, kapacitet, efikasnost letenja) uskih grla i mogućih uskih grla, njihovih uzroka i dogovorenih rješenja ili mjere za ublažavanje, uključujući mogućnosti za usklađivanje potražnje i kapaciteta.

DODATAK 1

Centri oblasne kontrole letenja

U Mrežnom operativnom planu se za svaki pojedinačni *ACC* u svim zonama daje detaljan opis planiranih mjera za njihovo operativno poboljšanje: izgledi za određeni period, prognoze saobraćaja, cilj i prognoze u vezi sa kašnjenjem, značajni događaji koji mogu uticati na saobraćaj, operativni kontakti.

Menadžer mreže za svaki *ACC* uključuje:

- prognoze saobraćaja,
- analizu tekuće operativne efikasnosti,
- kvantitativnu procjenu postignutog kapaciteta (osnovni kapacitet),
- kvantitativnu procjenu potrebnih kapaciteta za različite scenarije razvoja saobraćaja (zahtijevani profil kapaciteta),
- kvantitativnu procjenu planiranih mjera za operativno poboljšanje na *ACC* nivou, kako je dogovoreno sa pružiocima usluga u vazdušnoj plovidbi,
- cilj i prognoze u vezi sa kašnjenjem,
- analizu očekivane operativne efikasnosti (sigurnost, kapacitet, životna sredina).

Svaki pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi dostavlja Menadžeru mreže sljedeće informacije, koje se uključuju u opis pojedinačnog *ACC*:

- lokalni cilj u vezi sa kašnjenjem,
- procjenu/potvrdu prognoze saobraćaja, uvažavajući lokalna saznanja,
- broj raspoloživih sektora: sektorsku konfiguraciju odnosno plan otvaranja sektora po sezoni ili danu u nedjelji ili periodu tokom dana,
- kapacitete ili vrijednosti za praćenje za svaki sektor ili obim saobraćaja po sektorskoj konfiguraciji ili planu otvaranju sektora,
- planirane ili poznate posebne događaje, uključujući datume i vremena i njihov efekat na operativnu efikasnost,
- detalje o planiranim mjerama za operativno poboljšanje, plan njihove implementacije i sa njima povezani negativni ili pozitivni efekti na kapacitet i/ili efikasnost,
- detalje o predloženim i potvrđenim promjenama strukture i upotrebe vazdušnog prostora,
- dodatne aktivnosti, dogovorene sa Menadžerom mreže,
- operativne kontakte *ACC*.

DODATAK 2

Aerodromi

U Mrežnom operativnom planu se za glavne evropske aerodrome u svim zonama daje detaljan opis planiranih mjera za operativno poboljšanje: izgledi za određeni period, prognoze saobraćaja i kašnjenja, značajni događaji koji mogu uticati na saobraćaj, operativni kontakti.

Menadžer mreže za svaki glavni aerodrom uključuje:

- prognoze saobraćaja,
- analizu očekivane operativne efikasnosti (sigurnost, kapacitet, životna sredina).

Svaki aerodrom koji je uključen u Mrežni operativni plan dostavlja Menadžeru mreže sljedeće informacije, koje se uključuju u opis pojedinačnog aerodroma:

- procjenu/potvrdu prognoze saobraćaja, uvažavajući lokalna saznanja,
- kapacitet poletno-sletne staze za svaku konfiguraciju poletno-sletne staze, sadašnje i planirane dolaske i odlaske,
- specifikaciju kapaciteta za noćne periode i trajanje noćnog perioda, kad je to relevantno,
- detalje o planiranim mjerama za operativno poboljšanje, plan njihove implementacije i sa njima povezane negativne ili pozitivne efekte na kapacitet i/ili efikasnost,
- planirane ili poznate posebne događaje, uključujući datume i vremena i njihov efekat na operativnu efikasnost,
- druge planirane načine poboljšanja kapaciteta,
- dodatne aktivnosti, dogovorene sa Menadžerom mreže.

ANEKS VI
OPŠTI ZAHTJEVI ZA MREŽNE FUNKCIJE

1. ORGANIZACIONA STRUKTURA

Menadžer mreže uspostavlja svoju organizaciju i upravlja njom u skladu sa strukturom koja podržava sigurnost mrežnih funkcija.

Organizacionom strukturom se određuju:

- a) oblasti, dužnosti i odgovornosti osoba imenovanih za određeno radno mjesto, posebno za upravno osoblje koje je zaduženo za funkcije u vezi sa sigurnošću, kvalitetom, bezbjednošću i ljudskim resursima;
- b) odnosi i hijerarhijska struktura između različitih djelova i procesa organizacije.

2. SIGURNOST

Menadžer mreže ima uspostavljen sistem upravljanja sigurnošću, kojim su obuhvaćene sve mrežne funkcije, koje obavlja u skladu sa sljedećim načelima. On:

- a) opisuje cjelokupnu filozofiju i načela organizacije u vezi sa sigurnošću na takav način da ispunjava potrebe operativnih učesnika u najvećoj mogućoj mjeri (u daljem tekstu: politika);
- b) uspostavlja funkciju praćenja usklađenosti koja sadrži postupke osmišljene za provjeru sprovođenja svih funkcija u skladu sa primjenljivim zahtjevima, standardima i postupcima. Praćenje usklađenosti uključuje sistem dostavljanja povratnih informacija o neusaglašenostima, koje se dostavljaju odgovornom upravnom osoblju, kako bi se, kad je to potrebno, osiguralo djelotvorno i pravovremeno sprovođenje korektivnih mjera;
- c) pruža dokaz o funkcionisanju sistema upravljanja u obliku priručnika i dokumenata o praćenju;
- d) imenuje predstavnike uprave koji prate usklađenost sa postupcima i primjerenost postupaka, kako bi se osigurala sigurne i efektivne operativne prakse;
- e) sprovodi preglede uspostavljenog sistema upravljanja i prema potrebi preduzima korektivne mjere;
- f) upravlja sigurnošću svih mrežnih funkcija koje su mu dodijeljene. Pritom, uspostavlja formalne odnose sa svim relevantnim učesnicima kako bi mogao da utvrđuje opasnosti u vezi sa sigurnošću vazdušnog saobraćaja koje proizilaze iz njega, procijenjuje ih i prema potrebi upravlja rizicima koji su sa njima povezani;
- g) sadrži postupke za upravljanje sigurnošću kod uvođenja novih funkcionalnih sistema ili promjena u postojećim funkcionalnim sistemima.

3. BEZBJEDNOST

Menadžer mreže uspostavlja sistem upravljanja bezbjednošću, koji obuhvata sve mrežne funkcije koje on vrši, u skladu sa sljedećim načelima. On:

- a) osigurava bezbjednost svojih objekata, opreme i osoblja kako bi spriječilo nezakonito ometanje koje bi moglo uticati na sigurnost mrežnih funkcija kojima on upravlja;
- b) osigurava bezbjednost operativnih podataka koje dobija ili proizvodi ili koristi na bilo koji drugi način, tako da je pristup tim podacima ograničen samo na one koji su za to ovlašćeni;
- c) određuje postupke koji se odnose na procjenu i ublažavanje rizika bezbjednosti, praćenje i poboljšanje bezbjednosti, bezbjednosne provjere i širenje saznanja;
- d) određuje načine za otkrivanje prekršaja po pitanju bezbjednosti i za upozoravanje osoblja odgovarajućim bezbjednosnim upozorenja;
- e) određuje načine ograničavanja efekata prekršaja po pitanju bezbjednosti i utvrđivanja mjera za vraćanje u redovno stanje i postupaka ublažavanja, kako bi se spriječilo ponavljanje situacije.

4. OPERATIVNI PRIRUČNICI

Menadžer izrađuje i ažurira operativne priručnike koji se odnose na njegove operacije, a namijenjene su operativnom osoblju za upotrebu i kao smjernice. On osigurava da:

- a) operativni priručnici sadrže uputstva i informacije koje su potrebne operativnom osoblju za obavljanje svojih zadataka;
- b) su relevantni djelovi operativnih priručnika dostupni osoblju kojih se tiču;
- c) se operativno osoblje blagovremeno obavještava o izmjeni operativnog priručnika koji se odnosi na njihove zadatke, kao i o njihovom stupanju na snagu.

5. ZAHTJEVI U VEZI SA OSOBLJEM

Menadžer mreže zapošljava odgovarajuće osposobljeno osoblje kako bi se osiguralo da se mrežne funkcije koje su mu dodijeljene izvode na siguran, efikasan, neprekidan i održiv način. U tom smislu on uspostavlja politiku osposobljavanja osoblja.

6. PLANOVI ZA NEPREDVIĐENE OKOLNOSTI

Menadžer mreže razvija planove za nepredviđene okolnosti za sve funkcije koje obavlja, za slučaj događaja koji rezultiraju značajnim smanjenjem kvaliteta ili prekidom njegovih operacija.

7. ZAHTJEVI U VEZI SA OBAVJEŠTAVANJEM

U skladu sa članom 20, Menadžer mreže dostavlja godišnji izvještaj o svojim aktivnostima. Ovaj izvještaj uključuje njegovu operativnu efikasnost kao i bilo koje druge značajne aktivnosti i razvoje, posebno u domenu sigurnosti.

Godišnji izvještaj najmanje sadrži:

- ocjenu efikasnosti mrežnih funkcija kojima on upravlja,
- efikasnost u poređenju sa ciljevima efikasnosti postavljenim u Strateškom planu mreže, upoređujući stvarnu efikasnost sa Mrežnim operativnim planom, upotrebom pokazatelja efikasnosti uspostavljenih u Mrežnim operativnim planom,
- objašnjenje odstupanja od ciljeva i utvrđivanje mjera za prevažavanje bilo kakvih odstupanja tokom referentnog perioda iz člana 11 Uredbe (EZ) br. 549/2004,
- razvoj operative i infrastrukture,
- podatke o procesu formalnog konsultovanja sa korisnicima i sa učesnicima,
- podatke o politici ljudskih resursa.

8. RADNE METODE I OPERATIVNE PROCEDURE

Menadžer mreže dokazuje da su njegove radne metode i operativne procedure u skladu sa ostalim propisima Unije, a posebno sa Uredbom (EU) br. 255/2010.

Odluka Komisije K(2011) 4130

od 7. jula 2011. godine

o imenovanju Menadžera mreže za mrežne funkcije u upravljanju vazдушnim saobraćajem (ATM) u Jedinostvenom evropskom nebu*Član 1***Imenovanje Menadžera mreže**

1. Imenuje se EUROCONTROL kao Menadžer mreže za mrežne funkcije u upravljanju vazдушnim saobraćajem (u daljem tekstu: Menadžer mreže), kako je navedeno u Uredbi o mrežnim funkcijama, za period od dana objavljivanja ove odluke do kraja drugog referentnog perioda predviđenog članom 7 Uredbe o efikasnosti.

2. Pri obavljanju dužnosti povjerenih ovom odlukom, Menadžer mreže ispunjava sljedeće zahtjeve:

- nepristrasan je;
- održava adekvatnu kompetentnost;
- izvršava zadatke na troškovno efikasan način, omogućavajući obavljanje funkcija koje smanjuju ili barem ne povećavaju, u poređenju sa situacijom prije imenovanja Menadžera mreže, zahtjeve po pitanju finansija i ljudskih resursa za države članice;
- uspostavlja odgovarajuće upravljanje;
- sprečava konflikte interesa, posebno poštujući razdvojenost regulatornih zadataka (uključujući njihovu podršku) od zadataka pružanja usluga;
- pridržava se propisa Evropske unije relevantnih za obavljanje funkcija i
- sposoban je da promoviše koncept Menadžera mreže izvan Evrope.

3. Period imenovanja može se obnoviti nakon procjene usaglašenosti sa odredbama ove odluke i konsultovanja sa Komitetom Jedinostvenog evropskog neba.

*Član 2***Obaveze Menadžera mreže**

1. Menadžer mreže obavlja mrežne funkcije prema uslovima definisanim u Uredbi o mrežnim funkcijama.

2. Menadžer mreže olakšava implementaciju Jedinostvenog evropskog neba i, posebno, doprinosi implementaciji *SESAR*-a u skladu sa Evropskim *ATM* Mater planom. Uloga Menadžera mreže se odražava kroz ažuriranje ciljeva za Implementaciju Jedinostvenog evropskog neba (*ESSIP*), uključujući aktivnosti izvršavanja i izvještavanja koje obavlja Menadžer mreže.

*Član 3***Nadzorni odbor za upravljanje mrežom**

1. Članovi Nadzornog odbora za upravljanje mrežom sa pravom glasa su:

- pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi: sa jednim predstavnikom po funkcionalnom bloku vazdušnog prostora;
- komercijalni i nekomercijalni civilni korisnici vazdušnog prostora: pored predstavnika organizacija na EU nivou;
- vojni pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi i vojni korisnik vazdušnog prostora: od država predstavljenih u Komitetu Jedinostvenog evropskog neba.

2. Menadžera mreže predstavlja direktor zadužen za mrežne funkcije u EUROCONTROL-u.

3. Nadzorni odbor za upravljanje mrežom sastaje se u roku od tri mjeseca nakon imenovanja Menadžera mreže.

*Član 4***Učešće u Komitetu Jedinostvenog evropskog neba**

Menadžer mreže će se pozivati da u svojstvu posmatrača učestvuje na svim sastancima Komiteta Jedinostvenog evropskog neba. Redovno će informisati Komitet Jedinostvenog evropskog neba o rezultatima obavljenog rada po ovoj odluci.

Član 5
Finansiranje

1. Menadžer mreže iz svog budžeta finansira obavljanje dužnosti koje su mu povjerene, za koji države članice moraju podržati mehanizam finansiranja mrežnih funkcija kroz budžet EUROCONTROL-a.
2. Menadžer mreže snosi troškove u vezi sa zadacima predsjedavajućeg Nadzornim odborom za upravljanje mreže.

Član 6
Odnosi sa međunarodnim organizacijama

U okviru nadležnosti utvrđenih u Uredbi o mrežnim funkcijama, Menadžer mreže će sa Komisijom koordinirati svoje učešće u radu međunarodnih organizacija kako bi se osigurala njegova puna usklađenost sa politikama Unije.

Član 7
Odnosi sa trećim zemljama

Treće zemlje, kako su definisane u Uredbi o mrežnim funkcijama, mogu učestvovati u radu Menadžera mreže od dana njegovog imenovanja. Ostale zemlje mogu učestvovati u radu Menadžera mreže nakon tog datuma i u skladu sa pozitivnim mišljenjem Komiteta Jedinstvenog evropskog neba.

Član 8
Prikupljanje podataka

Odgovarajući podaci, koji su već dostupni unutar EUROCONTROL-a, dostupni su Menadžeru mreže i ne mogu se ponovno tražiti od država članica, operativnih zainteresovanih strana i dotičnih trećih zemalja.

Član 9
Uslovi za opoziv imenovanja

U slučaju da EUROCONTROL ne uspije da ispuni odredbe ove odluke, Komisija može odlučiti o revidiranju ili prekidanju sadašnjeg imenovanja i o tome će ga šest mjeseci unaprijed obavijestiti, u pisanom obliku, shodno pozitivnom mišljenju Komiteta Jedinstvenog evropskog neba o tome.

Član 10

Ova odluka je upućena EUROCONTROL-u.

Sačinjeno u Briselu, 7. jula 2011. godine

Za Komisiju
Sim KALAS
Potpredsjednik